

NOTĂ:

În titlul și în cuprinsul capitolului 101 cuvîntul “privat” se înlocuiește cu cuvîntul “public” conform [LP130-XVIII din 23.12.09](#), [MO197-200/31.12.09 art.666](#)

TITLUL II
IMPOZITUL PE VENIT
Capitolul 1
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 12. Noțiuni

În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni:

1) *Royalty (redevență)* – plăți de orice natură primite în calitate de recompensă pentru utilizarea ori transmiterea dreptului de utilizare a oricărui drept de autor și/sau a drepturilor conexe, inclusiv asupra unei opere literare, artistice sau științifice, inclusiv filme de cinema și filme sau benzi pentru televiziune sau radiodifuziune, a oricărui brevet de invenție, marcă comercială, design sau model, plan, produs soft, formulă secretă sau proces, pentru utilizarea ori transmiterea dreptului de utilizare a informației referitoare la experiența în domeniul industrial, comercial sau științific.

2) *Anuități* – plăți regulate ale sumelor de asigurare, ale pensiilor sau indemnizațiilor (prestațiilor).

3) *Dividend* – venit obținut din repartizarea profitului net între acționari (asociați) în conformitate cu cota de participație depusă în capitalul social, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic conform art.57 alin.(2).

4) *Venit impozabil* – venitul brut, inclusiv facilitățile acordate de patron, obținut de contribuabil din toate sursele într-o anumită perioadă fiscală, cu excepția deducerilor și scutirilor, aferente acestui venit, la care are dreptul contribuabilul conform legislației fiscale.

4¹) *Venit estimat* – venit apreciat (rezultat) prin aplicarea metodelor și surselor indirecte în cadrul controalelor fiscale, inclusiv ca urmare a instituirii posturilor fiscale.

5) *Venit din investiții* – venit obținut din investițiile de capital și din investițiile în activele financiare, dacă participarea contribuabilului la organizarea acestei activități nu este regulată, permanentă și substanțială.

6) *Venit financiar* – venit obținut sub formă de royalty (redevență), anuități, de la darea bunurilor în arendă, locațiune, de la uzufruct, pe diferența de curs valutar, de la activele ce au intrat în mod gratuit, alte venituri obținute ca rezultat al activității financiare, dacă participarea contribuabilului la organizarea acestei activități nu este regulată, permanentă și substanțială.

7) *Dobîndă, venit sub formă de dobîndă* – orice venit obținut conform creanțelor de orice fel (indiferent de modul întocmirii), inclusiv veniturile de pe depunerile bănești, veniturile obținute în baza unui contract de leasing financiar.

8) *Opțiō* – condiție care prevede dreptul la alegere.

9) *Contract future* – tip de tranzacție încheiată la bursa de valori sau la bursa de mărfuri.

10) *Distribuire* – plățile efectuate de către un agent economic în folosul unuia sau mai multor proprietari care au dreptul la încasarea acestor plăți.

11) *Deducere* – sumă care, la calcularea venitului impozabil, se scade din venitul brut al contribuabilului conform prevederilor legislației fiscale.

12) *Scutire* – sumă care, la calcularea venitului impozabil, se scade din venitul brut al contribuabilului conform art.33, 34 și 35.

13) *Trecere în cont* – sumă reținută și/sau achitată prealabil cu care contribuabilul are dreptul să micșoreze suma impozitului.

14) *Ciștiguri* – veniturile obținute de la jocurile de noroc, loterii și de la campaniile promoționale atât în formă monetară, cît și nemonetară.

[\[Art.12 modificat prin LP307 din 26.12.12, MO26/04.02.13 art.95\]](#)

[\[Art.12 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12\]](#)

[\[Art.12 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12\]](#)

[Art.12 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.12 modificat prin LP144-XVI din 27.07.08, MO127-130/18.07.08 art.498; în vigoare 01.01.09]

[Art.12 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 12¹. Perioada fiscală privind impozitul pe venit

(1) Prin perioadă fiscală privind impozitul pe venit se înțelege anul calendaristic la încheierea căruia se determină venitul impozabil și se calculează suma impozitului care trebuie achitată.

(2) Pentru întreprinderile nou-create, perioadă fiscală se consideră perioada de la data înregistrării întreprinderii până la finele anului calendaristic.

(3) Pentru întreprinderile lichidate sau reorganizate, perioadă fiscală se consideră perioada de la începutul anului calendaristic până la data radierii întreprinderii din Registrul de stat.

Articolul 13. Subiecții impunerii

(1) *Subiecți ai impunerii* sînt:

a) persoanele juridice și fizice rezidente ale Republicii Moldova, cu excepția societăților specificate la art.5 pct.9), care desfășoară activitate de întreprinzător, precum și persoanele care practică activitate profesională, care, pe parcursul perioadei fiscale, obțin venit din orice surse aflate în Republica Moldova, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova;

b) persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător și pe parcursul perioadei fiscale obțin venituri impozabile din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea lor în Republica Moldova;

c) persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător și obțin venit din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova;

d) persoanele fizice rezidente cetățeni străini și apatrizi care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova și obțin venit din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea lor în Republica Moldova, cu excepția venitului din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova;

e) persoanele fizice nerezidente care nu desfășoară activitate de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova și pe parcursul perioadei fiscale obțin venituri conform capitolului 11 din prezentul titlu.

(2) Subiecții impunerii sînt obligați să declare venitul brut obținut din toate sursele.

[Art.13 modificat prin LP48 din 26.03.11, MO53/04.04.01 art.114; în vigoare 04.04.11]

[Art.13 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.13 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

Articolul 14. Obiectul impunerii

(1) *Obiect al impunerii* îl constituie:

a) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova, cu excepția deducerilor și scutirilor la care au dreptul, obținut de persoanele juridice și fizice rezidente ale Republicii Moldova care desfășoară activitate de întreprinzător, precum și de persoanele care practică activitate profesională;

b) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova, inclusiv facilitățile acordate de patron, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea în Republica Moldova, cu excepția deducerilor și scutirilor la care au dreptul, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător;

c) venitul din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător;

d) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea în Republica Moldova, cu excepția venitului din investiții și financiar din

orice surse aflate în afara Republicii Moldova, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni străini și apatrizi care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova;

e) venitul obținut în Republica Moldova de persoanele fizice nerezidente care nu desfășoară activitate de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova.

[Art.14 al.(1¹) exclus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.14 al.(1¹) introdus prin LP48 din 26.03.11, MO53/04.04.01 art.114; în vigoare 04.04.11]

[Art.14 al.(1²) exclus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.14 al.(1²) introdus prin LP48 din 26.03.11, MO53/04.04.01 art.114; în vigoare 04.04.11]

(2) Sursele de venit sînt stabilite în cap.2 și 11.

(3) Prin derogare de la prevederile alin.(1) și (2) ale prezentului articol, obiect al impunerii pentru cîștigurile și veniturile specificate la art.90¹ alin. (3), (3¹), (3³) și (3⁴) este exclusiv acest cîștig și/sau venit.

[Art.14 al.(3) modificat prin LP166 din 11.10.13, MO243-247/01.10.13 art.687]

[Art.14 modificat prin LP48 din 26.03.11, MO53/04.04.01 art.114; în vigoare 04.04.11]

[Art.14 modificat prin LP144-XVI din 27.07.08, MO127-130/18.07.08 art.498; în vigoare 01.01.09]

[Art.14 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

[Art.14 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

[Art.14 modificat prin LP111 -XVI din 27.04.07, MO64-66/11.05.07 art.300]

Articolul 15. Cotele de impozit

Suma totală a impozitului pe venit se determină:

a) pentru persoane fizice și întreprinzători individuali, în mărime de:

- 7% din venitul anual impozabil ce nu depășește suma de 27852 lei;

- 18% din venitul anual impozabil ce depășește suma de 27852 lei;

[Art.15 lit.a) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil;

c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil;

d) pentru agenții economici al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 225¹ – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în evidența contabilă de agentul economic.

[Art.15 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.15 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.15 modificat prin LP48 din 26.03.11, MO53/04.04.01 art.114; în vigoare 04.04.11]

[Art.15 modificat prin LP144-XVI din 27.07.08, MO127-130/18.07.08 art.498; în vigoare 01.01.09]

[Art.15 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

[Art.15 modificat prin LP111 -XVI din 27.04.07, MO64-66/11.05.07 art.300]

Articolul 15¹. Modul de determinare a obligațiilor fiscale

Determinarea obligațiilor fiscale, în conformitate cu prevederile prezentului titlu, se efectuează în modul stabilit de Guvern.

Articolul 16. Trecerea în cont a impozitelor

Contribuabilul are dreptul să treacă în cont suma reținută și/sau achitată prealabil, conform prevederilor cap.12, 13, 14 și 15 din prezentul titlu, cu excepția art.90¹ și 91.

[Art.16 în redacția LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

Articolul 17. Impozitarea venitului proprietarului decedat

(1) Venitul proprietarului decedat se consideră venit al persoanei fizice și se impozitează ca atare, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2) lit.b).

(2) În cazul decesului unei persoane, rezidente la momentul decesului:

a) venitul proprietarului (inclusiv venitul din averea rămasă după decesul acestuia) se consideră venit al unei singure persoane fizice, aplicându-se art.15 lit.a) pentru anul fiscal în care a avut loc decesul;

b) suma totală a impozitului pe venit pentru anii fiscali ulteriori se determină conform cotei de 18% din venitul impozabil, scutirile nefiind permise.

[Art.17 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Capitolul 2

COMPOZIȚIA VENITULUI

Articolul 18. Sursele de venit impozabile

În venitul brut se includ:

a) venitul provenit din activitatea de întreprinzător, din activitatea profesională sau din alte activități similare;

b) venitul de la activitatea societăților obținut de către membrii societăților și venitul obținut de către acționarii fondurilor de investiții, conform prevederilor cap.9;

c) plățile pentru munca efectuată și serviciile prestate (inclusiv salariile), facilitățile acordate de patron, onorariile, comisioanele, primele și alte retribuții similare;

d) venitul din chirie (arendă);

e) creșterea de capital definită la art.37 alin.(7);

f) venitul aferent provizioanelor neutilizate conform art.24 alin.(16), art.31 alin.(6);

f¹) suma diminuărilor reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale în urma îmbunătățirii calității acestora pe parcursul anului fiscal;

f²) suma diminuărilor provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea împrumuturilor și a dobânzilor aferente în urma îmbunătățirii calității și/sau rambursării acestora pe parcursul anului fiscal;

g) venitul obținut sub formă de dobândă;

h) royalty (redevențe);

[Art.18 lit.h) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

i) anuitățile, inclusiv primite în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; sumele și despăgubirile de asigurare primite în baza contractelor de asigurare și coasigurare și neutilizate conform art.22. Excepție fac cele prevăzute la art.20 lit.a);

j) venitul rezultat din neachitarea datoriei de către agentul economic, cu excepția cazurilor când formarea acestei datorii este o urmare a insolvabilității contribuabilului;

k) dotațiile de stat, primele și premiile care nu sînt specificate ca neimpozabile în legile prin care se stabilesc aceste plăți;

l) sumele obținute de pe urma acordului (convenției) de neangajare în activitatea de concurență;

[Art.18 lit.m) exclusă prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

n) veniturile obținute, conform legislației, ca urmare a aplicării clauzei penale, în formă de despăgubire pentru venitul ratat, precum și ca urmare a reținerii arvunei sau restituirii arvunei;

o) alte venituri care nu au fost specificate la literele menționate.

[Art.18 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.18 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.18 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.18 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

[Art.18 modificat prin LP111 -XVI din 27.04.07, MO64-66/11.05.07 art.300]

Articolul 19. Facilități acordate de patron

Facilitățile impozabile acordate de patron includ:

a) plățile acordate salariatului de către patron pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea lucrătorului, efectuate altor persoane, cu excepția plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de stat, precum și a plăților aferente cheltuielilor

suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern;

[Art.19 lit.a) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

b) suma anulată a datoriei salariatului față de patron;

c) suma plătită suplimentar de patron la orice plată a salariatului pentru locuința acordată de către patron;

d) suma dobânzii, determinată ca rezultat al diferenței pozitive dintre rata de bază (rotunjită până la următorul procent întreg) stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune (rata dobânzii aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt – pentru împrumuturile acordate pe un termen de până la 5 ani; rata dobânzii la creditele pe termen lung – pentru împrumuturile acordate pe un termen mai mare de 5 ani) și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului, în funcție de termenul lor de acordare;

e) cheltuielile patronului pentru darea proprietății în folosință salariatului în scopuri personale:

- în cazul în care bunurile sînt proprietate a patronului, cheltuielile acestuia, determinate în procente din baza valorică, pentru fiecare bun dat în folosință, în funcție de categoria de proprietate prevăzută la art.26 alin.(6): I – 0,0082%, II – 0,0137%, III – 0,0274%, IV – 0,0548% și V – 0,0822%, pentru fiecare zi de folosință;

- în cazul în care bunurile nu sînt proprietate a patronului – cheltuielile acestuia pentru obținerea dreptului de folosință asupra bunurilor, pentru fiecare zi de folosință.

[Art.19 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.19 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile

În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit:

a) anuitățile sub formă de drepturi de asigurări sociale achitate din bugetul asigurărilor sociale de stat și drepturi de asistență socială achitate din bugetul de stat, specificate de legislația în vigoare, inclusiv primite în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; sumele și despăgubirile de asigurare, primite în baza contractelor de asigurare și coasigurare, exclusiv primite în cazul înlocuirii forțate a proprietății conform art.22;

b) despăgubirile și indemnizațiile unice primite, conform legislației, în urma unui accident de muncă sau în urma unei boli profesionale, de salariați ori de moștenitorii lor legali;

c) plățile, precum și alte forme de compensații acordate în caz de boală, de traumatisme, sau în alte cazuri de incapacitate temporară de muncă, conform contractelor de asigurare de sănătate;

d) compensarea cheltuielilor salariaților legate de îndeplinirea obligațiilor de serviciu: pentru aparatul Președintelui Republicii Moldova, Parlament și aparatul acestuia, aparatul Guvernului, în limitele și în modul stabilite de Președintele Republicii Moldova, Parlament și, respectiv, de Guvern. Compensarea cheltuielilor salariaților agenților economici legate de îndeplinirea obligațiilor de serviciu, în limitele stabilite de actele normative și în modul stabilit de Guvern. Compensarea cheltuielilor salariaților legate de îndeplinirea obligațiilor de serviciu în cazul depășirii limitelor de cazare stabilite de Guvern;

d¹) restituirea cheltuielilor și plăților compensatorii ce țin de executarea obligațiilor de serviciu ale militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă din organele apărării naționale și de ocrotire a normelor de drept, securității statului și ordinii publice din contul bugetului de stat, și anume:

- restituirea cheltuielilor la transportul militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă din organele apărării naționale, securității statului și ordinii publice și membrilor familiilor lor, al bunurilor personale ale acestora în legătură cu încadrarea în serviciu, îndeplinirea serviciului și trecerea în rezervă (retragerea), inclusiv a cheltuielilor de transport legate de deplasare la tratament balneosanatorial, locul petrecerii concediului obligatoriu, precum și a cheltuielilor la transportul recruților și rezerviștilor chemați la concentrare sau mobilizare;

- indemnizația de transfer;

- indemnizația unică de instalare;

- indemnizația unică plătită absolvenților instituțiilor de învățământ militar și instituției de învățământ superior cu statut de mare unitate specială;
- compensația bănească pentru închirierea spațiului locativ;
- compensația bănească pentru procurarea sau construcția spațiului locativ;
- compensația bănească, echivalentă normelor de asigurare pentru rația alimentară și echipament, în mărimea stabilită de Guvern;

d²) sumele primite de către persoane fizice și juridice ca despăgubire pentru prejudiciul cauzat sau/și venitul ratat ca urmare a efectuării cercetărilor arheologice pe terenurile aflate în proprietatea sau în posesia acestor persoane;

d³) sumele primite de către persoane fizice și juridice ca despăgubire pentru prejudiciul ce le-a fost cauzat ca urmare a unei acțiuni ilegale (inacțiuni) ori ca urmare a unor calamități naturale sau tehnogene, cataclisme, epidemii, epizootii;

d⁴) sumele primite de proprietari sau deținători pentru bunurile rechiziționate în interes public, pe perioada rechiziției, conform legislației;

e) bursele elevilor, studenților și persoanelor aflate la învățământ postuniversitar sau la învățământ postuniversitar specializat la instituțiile de învățământ de stat și particulare, în conformitate cu legislația cu privire la învățământ, stabilite de aceste instituții de învățământ, precum și bursele acordate de către organizațiile filantropice, cu excepția retribuiției pentru activitatea didactică sau de cercetare, indemnizațiile unice acordate tinerilor specialiști angajați la lucru, conform repartizării, în localitățile rurale;

f) pensiile alimentare și indemnizațiile pentru copii;

g) indemnizațiile de concediere stabilite conform legislației;

h) compensațiile nominative plătite păturilor insuficient asigurate, social vulnerabile ale populației, precum și prestațiile de asigurări sociale, care nu sînt achitate sub formă de anuități;

i) patrimoniul primit de către persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova cu titlu de donație sau de moștenire;

i¹) patrimoniul primit de către casele de copii de tip familial cu titlu de donație;

j) veniturile de la primirea gratuită a proprietății, inclusiv a mijloacelor bănești, conform deciziei Guvernului sau a autorităților competente ale administrației publice locale;

[Art.20 lit.k) exclusă prin LP111 -XVI din 27.04.07, MO64-66/11.05.07 art.300]

l) ajutoarele primite de la organizații filantropice – fundații și asociații obștești – în conformitate cu prevederile statutului acestor organizații și ale legislației;

m) contribuțiile la capitalul unui agent economic, prevăzute la art.55;

n) veniturile misiunilor diplomatice și altor misiuni asimilate lor, organizațiilor statelor străine, organizațiilor internaționale și personalului acestora, prevăzute la art.54;

o) sumele pe care le primesc donatorii de sînge de la instituțiile medicale de stat;

[Art.20 lit.o¹) exclusă prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.20 lit.p) exclusă prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

p¹) cîștigurile de la campaniile promoționale și/sau din loterii, în partea în care valoarea fiecărui cîștig nu depășește 10% din scutirea personală stabilită la art.33 alin.(1);

[Art.20 lit.p¹) introdusă prin LP307 din 26.12.12, MO26/04.02.13 art.95]

[Art.20 lit.p¹) exclusă prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

q) mijloacele bănești plătite, sub formă de ajutor material unic sau de reparare a prejudiciului, unor categorii de funcționari publici sau familiilor acestora, în conformitate cu legislația;

r) ajutorul material obținut de persoanele fizice din fondurile de rezervă ale Guvernului, ale autorităților administrației publice locale, din mijloacele Fondului republican și fondurilor locale de susținere socială a populației, precum și din mijloacele sindicatelor, în conformitate cu regulamentele care prevăd acordarea unui astfel de ajutor;

s) ajutorul financiar obținut de către sportivi și antrenori de la Comitetul Internațional Olimpic, premiile obținute de către sportivi, antrenori și tehnicieni la competițiile sportive internaționale, bursele sportive și indemnizațiile acordate loturilor naționale în vederea pregătirii și participării la competițiile internaționale oficiale;

t) ajutorul financiar obținut de Comitetul Național Olimpic și de federațiile sportive naționale de profil de la Comitetul Internațional Olimpic, federațiile sportive europene și internaționale de profil și de la alte organizații sportive internaționale;

u) premiul național al Republicii Moldova în domeniul literaturii, artei, arhitecturii, științei și tehnicii, precum și premiile elevilor și profesorilor animatori acordate, în mărimi stabilite în actele normative în vigoare, pentru performanțele obținute în cadrul olimpiadelor și concursurilor raionale, orășenești, municipale, zonale, republicane, regionale și internaționale;

[Art.20 lit.v) exclusă prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

w) recompensa acordată membrilor gospodăriilor (familiilor) pentru participarea la sondajele selective efectuate de organele de statistică;

x) veniturile persoanelor fizice obținute din activitatea în baza patentei de întreprinzător;

y) veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), de la predarea materiei prime secundare și ambalajului returnabil, inclusiv a deșeurilor și a reziduurilor de hârtie și de carton, de cauciuc, de plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), de metale feroase și neferoase, a reziduurilor industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora și ambalajului returnabil, precum și a acumulatorilor electrice uzate;

[Art.20 lit.y) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

[Art.20 lit.y) modificată prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

y¹) veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier), de la comercializarea producției din fitotehnie și horticultură în formă naturală și a producției din zootehnie în formă naturală, în masă vie și sacrificată, efectuată în adresa altei persoane fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier);

[Art.20 lit.y¹) introdusă prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

y²) veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier), de la livrarea laptelui natural;

[Art.20 lit.y²) introdusă prin LP47 din 27.03.14, MO99-102/25.04.14 art.251]

z) veniturile obținute în urma utilizării facilităților fiscale;

[Art.20 lit.z¹) exclusă prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

z²) mijloacele bănești obținute din fondurile speciale și/sau mijloacele financiare obținute sub formă de grant prin intermediul programelor aprobate de Guvern, utilizate conform destinației acestora;

[Art.20 lit.z²) în redacția LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

z³) compensațiile pagubelor morale;

z⁴) venitul obținut ca urmare a anulării restanțelor la bugetul public național;

z⁵) solda bănească a militarilor în termen, a elevilor și cursanților (studentilor) instituțiilor de învățământ militar și ai instituției de învățământ superior cu statut de mare unitate specială;

z⁶) veniturile obținute ca urmare a compensării daunei materiale cauzate, în partea în care compensația acordată nu depășește dauna materială cauzată;

z⁷) plata depozitelor garantate din Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar, conform Legii nr.575-XV din 26 decembrie 2003 privind garantarea depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar;

[Art.20 lit.z⁸) abrogată prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

z⁹) venitul din reevaluarea mijloacelor fixe și a altor active, precum și din reluarea pierderilor din depreciere a mijloacelor fixe și a altor active;

[Art.20 lit.z⁹) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

z¹⁰) dividendele aferente perioadelor fiscale de pînă la 1 ianuarie 2008 achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.

z¹¹) veniturile sub formă de royalty ale persoanelor fizice în vîrstă de 60 ani și mai mult din domeniul literaturii și artei;

[Art.20 lit.z¹¹) introdusă prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

z¹²) veniturile obținute din proiecte și granturi internaționale, care contribuie la dezvoltarea durabilă a sferei învățămîntului și cercetării.

[Art.20 lit.z¹²) introdusă prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

[Art.20 modificat prin LP222 din 19.10.12, MO234-236/09.11.12 art.750]

[Art.20 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.20 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.20 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

[Art.20 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

[Art.20 modificat prin LP111 -XVI din 27.04.07, MO64-66/11.05.07 art.300]

Articolul 21. Reguli speciale referitoare la venit

(1) Venitul obținut sub formă nemonetară se evaluează de către fiecare subiect al impunerii și constituie valoarea medie a prețului de livrare a mărfurilor și/sau de prestare a serviciilor analoage pe luna precedentă lunii în care a fost obținut venit sub formă nemonetară. În cazul în care, pe luna precedentă lunii în care a fost obținut venit sub formă nemonetară, nu au fost efectuate livrări de mărfuri și/sau prestări de servicii, venitul obținut sub formă nemonetară nu poate fi mai mic decît prețul de cost al mărfurilor livrate și/sau al serviciilor prestate în luna curentă.

(2) În cazul anuităților, partea oricărei anuități care este inclusă în venitul anual se deduce la calcularea venitului impozabil. Deducerea este egală cu suma vărsată de contribuabil în fondul de pensii nestatal calificat și nededusă din venitul lui brut conform art.66 alin.(2), precum și cu suma primelor de asigurare achitate de către contribuabil persoană fizică conform contractelor de asigurare și coasigurare și împărțită la numărul de ani presupuși pentru efectuarea plăților (din momentul în care a început plata anuităților).

(3) În cazul efectuării operațiunilor în valută străină:

1) La calcularea venitului impozabil, venitul brut și alte încasări, precum și cheltuielile suportate în valută străină se recalculează în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data tranzacției. Pentru unele grupuri de operațiuni, Ministerul Finanțelor poate stabili un curs de schimb mediu.

2) Orice datorie atît a contribuabilului, cît și față de contribuabil, a cărei sumă este exprimată în valută străină, se recalculează la cursul oficial al leului moldovenesc valabil pentru ultima zi a anului fiscal.

3) Orice venit sau pierdere de pe urma recalculării datoriei conform pct.2) se consideră venit obținut sau pierdere suportată în ultima zi a anului fiscal.

4) Operațiunile în care intervin obligații de plată în valută străină se referă la:

a) cheltuielile care urmează să fie efectuate sau venitul care urmează să fie obținut în urma calculelor;

b) contractele futures, opțiunile și alte operațiuni financiare similare.

5) Modul de calculare a obligațiilor fiscale se stabilește de către Guvern.

[Art.21 modificat prin LP33 din 06.05.12, MO99-102/25.05.12 art.330]

[Art.21 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

Articolul 22. Nerecunoașterea venitului în cazul pierderii forțate a proprietății

(1) Nu se recunoaște venitul la înlocuirea proprietății cu o proprietate de același tip în cazul pierderii ei forțate.

(2) În cazul nrecunoașterii venitului în conformitate cu alin.(1), baza valorică a proprietății de înlocuire se consideră baza valorică a proprietății înlocuite, majorată cu suma cheltuielilor suportate pentru procurarea proprietății, care nu este acoperită din venitul obținut în cazul pierderii forțate.

(3) Proprietatea se consideră pierdută în mod forțat, dacă ea este parțial sau total distrusă, furată, sechestrată sau destinată demolării ori dacă contribuabilul este forțat într-un oarecare alt mod să-și abandoneze proprietatea din cauza pericolului sau iminenței uneia din acțiunile sau evenimentele menționate mai sus.

(4) Proprietatea de înlocuire se consideră de același tip atunci când ea are aceleași însușiri sau este de aceeași natură ca și proprietatea înlocuită (indiferent de faptul dacă este sau nu o proprietate de același nivel sau calitate).

(5) Perioada de înlocuire este perioada care expiră în anul fiscal următor celui în care s-a produs pierderea.

[Art.22 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

Capitolul 3

DEDUCERILE AFERENTE ACTIVITĂȚII DE ÎNTREPRINZĂTOR

Articolul 23. Regula generală

Nu se permite deducerea cheltuielilor personale și familiale, cu excepția cazurilor pentru care prezentul titlu prevede un alt mod de reglementare.

Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător

(1) Se permite deducerea cheltuielilor ordinare și necesare, achitate sau suportate de contribuabil pe parcursul anului fiscal, exclusiv în cadrul activității de întreprinzător.

(2) În cazul în care cheltuielile suportate de contribuabil cuprind cheltuielile aferente activității de întreprinzător și cheltuielile personale, deducerea se permite numai atunci când cheltuielile aferente activității de întreprinzător le depășesc pe cele personale și numai pentru acea parte a cheltuielilor care se referă nemijlocit la desfășurarea activității de întreprinzător.

(3) Deducerea cheltuielilor de delegații, de reprezentanță, de asigurare a agenților economici se permite în limitele stabilite de Guvern.

(4) Prin derogare de la art.30, se permite deducerea sumelor achitate ca impozite și taxe de către subdiviziunile situate în unitățile administrativ-teritoriale, al căror buget nu constituie parte componentă a bugetului public național.

[Art.24 al.(5) exclus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

(6) Nu se permite deducerea sumelor plătite la procurarea proprietății pe care se calculează uzura (amortizarea) și față de care se aplică prevederile art.26, 28 și 29.

(7) Nu se permite deducerea compensațiilor, remunerațiilor, dobânzilor, plății pentru închirieri de bunuri și altor cheltuieli efectuate în interesul unui membru al familiei contribuabilului, al unei persoane cu funcție de răspundere sau al unui conducător de agent economic, al unui membru al societății sau al altei persoane interdependente, dacă nu există justificarea plății unei astfel de sume.

(8) Nu se permite deducerea pierderilor în urma vânzării sau schimbului proprietății, îndeplinirii lucrărilor și prestării serviciilor, efectuate, în mod direct sau mijlocit, între persoanele interdependente.

(9) Nu se permite deducerea cheltuielilor legate de obținerea venitului scutit de impozitare.

(10) Se permite deducerea cheltuielilor ordinare și necesare suportate de contribuabil pe parcursul anului fiscal, neconfirmate documentar, în mărime de 0,2% din venitul impozabil.

(11) Nu se permite deducerea sumelor achitate sau suportate în folosul titularului patentei de întreprinzător.

(12) Nu se permite deducerea plăților pentru eliminările supranormative de substanțe poluante în mediul înconjurător și folosirea supralimită a resurselor naturale.

(13) Deducerea reziduurilor, deșeurilor și perisabilității naturale se permite în limitele aprobate anual de către conducătorii întreprinderilor.

(14) Se permite deducerea cheltuielilor aferente transmiterii gratuite a proprietății conform deciziei Guvernului sau a autorităților competente ale administrației publice locale.

(15) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de contribuabili în decursul anului fiscal sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru destinate activității patronatelor. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii.

(15¹) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de contribuabili în decursul anului fiscal sub formă de taxe de alocații financiare destinate activității sindicatelor. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii.

[Art.24 al.(15¹) introdus prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(16) Societăților de audit și auditorilor întreprinzători individuali li se permite deducerea cheltuielilor, în mărime de 15% din venitul vânzărilor în anul de gestiune aferente auditului rapoartelor financiare anuale și/sau rapoartelor financiare anuale consolidate, atât pentru formarea provizioanelor aferente riscului de audit, cât și pentru primele de asigurare conform contractelor de asigurare de răspundere civilă profesională, încheiate potrivit legislației în vigoare pentru asigurarea riscului de audit.

(17) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de întreprinderile agricole pentru întreținerea obiectivelor de menire social-culturală aflate în gestiune, conform normelor (cheltuielilor medii) stabilite pentru întreținerea instituțiilor similare finanțate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale.

(18) Nu se permite deducerea sumei din reevaluarea și din deprecierea mijloacelor fixe și a altor active.

[Art.24 al.(18) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

[Art.24 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.24 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.24 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

[Art.24 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

(19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern.

[Art.24 al.(19) introdus prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

Articolul 25. Deducerea dobânzilor aferente creditelor și împrumuturilor

(1) Deducerea dobânzilor aferente creditelor și împrumuturilor se permite în conformitate cu art.24.

(2) Deducerea cheltuielilor aferente dobânzilor suportate în baza contractului de împrumut de către agenții economici în folosul persoanelor fizice și juridice (cu excepția instituțiilor financiare, a organizațiilor de microfinanțare și a companiilor de leasing) se acceptă în limita ratei medii ponderate a dobânzii la creditele acordate de sectorul bancar persoanelor juridice pe termen de până la 12 luni și peste 12 luni în secțiunea pe lei moldovenești și pe valută străină. Rata medie ponderată a dobânzii la creditele acordate de sectorul bancar persoanelor juridice pe termen de până la 12 luni și peste 12 luni în secțiunea pe lei moldovenești și pe valută străină se determină de către Banca Națională a Moldovei și se publică pe pagina web oficială a acesteia.

(3) În cazul emisiunii unor titluri de creanță după 1 ianuarie 1998, partea discountului inițial, în raport cu titlul de creanță care este permis emitentului ca deducere a dobânzii, va fi echivalentă cu partea acestui discount repartizat proporțional în anul fiscal.

[Art.25 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.25 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.25 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

[Art.25 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 26. Deducerea uzurii calculate

(1) Mărima deducerii uzurii calculate a proprietății se determină în conformitate cu prezentul articol, cu art.24 și 27.

(2) Proprietatea pe care se calculează uzura este proprietatea materială reflectată în bilanțul contabil al contribuabilului în conformitate cu legislația și folosită în activitatea de întreprinzător, a cărei valoare scade prezumtiv ca urmare a uzurii fizice și morale și a cărei perioadă de exploatare este mai mare de un an, iar valoarea ei depășește suma de 6000 lei.

(3) Sînt considerate, de asemenea, proprietate pe care se calculează uzura investițiile efectuate în mijloacele fixe care fac obiectul unui contract de leasing operațional, locațiune, concesiune, arendă. În sensul prezentului alineat, prin investiție se înțelege excedentul cheltuielilor ce țin de reparație, îmbunătățire și altele asemenea, în privința mijloacelor fixe respective asupra cheltuielilor menționate, permise spre deducere în anul fiscal conform modului stabilit la art.27 alin.(9).

(4) Din punct de vedere fiscal, în cazul leasingului financiar, locatarul este tratat ca proprietar al mijloacelor fixe primite în leasing, iar în cazul leasingului operațional, calitatea de proprietar o are locatorul. Calcularea și deducerea uzurii mijloacelor fixe care fac obiectul unui contract de leasing se efectuează de către locatar în cazul leasingului financiar și de către locator în cazul leasingului operațional.

(5) Mărima uzurii mijloacelor fixe ce urmează a fi dedusă se determină prin înmulțirea bazei valorice a mijloacelor fixe, la sfîrșitul perioadei de gestiune, ce se raportează la o anumită categorie de proprietate, la norma de uzură respectivă prevăzută la alin.(8). Baza valorică a mijloacelor fixe la sfîrșitul perioadei de gestiune se determină ca valoare a mijloacelor fixe la începutul perioadei de gestiune, majorată cu valoarea mijloacelor fixe nou-procurate și cu suma corectărilor și micșorată cu suma de la comercializarea lor sau cu baza valorică ajustată în cazul altor ieșiri. Valoarea mijloacelor fixe la începutul perioadei de gestiune ce se raportează la categoria respectivă de proprietate se determină ca diferență dintre baza valorică a mijloacelor fixe la sfîrșitul perioadei de gestiune precedente și suma uzurii calculate a perioadei de gestiune precedente.

(6) Întreaga proprietate a contribuabilului trebuie să fie raportată la una din categoriile de proprietate, în ordinea stabilită de Guvern.

(7) Se stabilește următoarea ordine de evidență a proprietății pe categorii:

- a) pentru proprietatea raportată la categoria I, calcularea uzurii se face pentru fiecare obiect;
- b) pentru proprietatea raportată la categoriile II-V, calcularea uzurii se efectuează prin aplicarea normei de uzură la baza valorică a categoriei respective. Raportarea proprietății la categoriile de proprietate se efectuează în modul prevăzut de Guvern;
- c) pentru proprietatea ce reprezintă investiții efectuate la mijloacele fixe care fac obiectul unui contract de leasing operațional, locațiune, concesiune, arendă, uzura se calculează în modul stabilit pentru categoria de proprietate la care se atribuie mijloacele fixe respective.

(8) La fiecare categorie de proprietate se aplică următoarele norme de uzură:

Categoria de proprietate	Norma de uzură, %
I	5
II	8
III	12,5
IV	20
V	30

(9) Calcularea uzurii și deducerea acesteia pentru întreținerea autoturismului se efectuează în felul următor:

a) în cazul în care valoarea autoturismului este de pînă la 200000 lei, uzura calculată se deduce integral, în funcție de valoarea autoturismului;

b) în cazul în care valoarea autoturismului depășește 200000 lei, deducerea se limitează la suma calculată a uzurii, reieșind din valoarea autoturismului egală cu 200000 lei. Prevederea nu se aplică autoturismelor utilizate în calitate de mijloace fixe în activitatea de bază care reprezintă acordare de servicii, a căror uzură constituie parte componentă a costului vânzărilor.

(10) Evidența și calcularea uzurii mijloacelor fixe în scopuri fiscale se efectuează în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern.

[Art.26 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.26 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.26 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 27. Valoarea mijloacelor fixe

(1) Valoarea mijloacelor fixe nou-procurate se compune din prețul lor de procurare, precum și din toate cheltuielile aferente procurării lor, inclusiv cheltuielile de transportare, asamblare și asigurare, dobânzile plătite sau calculate pînă la punerea obiectului în exploatare. Valoarea mijloacelor fixe aferente proprietății create cu forțe proprii include toate impozitele și taxele, cu excepția taxei pe valoarea adăugată care se trece în cont, cheltuielile și plata dobânzilor aferente acestor mijloace fixe pentru întreaga perioadă de pînă la punerea lor în exploatare. Baza valorică a mijloacelor fixe la finele perioadei de gestiune se majorează cu valoarea mijloacelor fixe nou-procurate sau create cu forțe proprii și cu suma corectărilor în perioada de gestiune, prevăzute la alin.(8).

(2) Mijloacele obținute de la înstrăinarea mijloacelor fixe, cu excepția celor obținute din înstrăinarea autoturismului care a fost inclus în categoria de proprietate cu valoarea stabilită la art.26 alin.(9) lit.b), se raportează la reducerea bazei valorice a categoriei respective de proprietate. Dacă reducerea indicată conduce, la sfîrșitul perioadei de gestiune, la un rezultat negativ pe categoria de proprietate, atunci acest rezultat se include în venit, iar valoarea categoriei respective de proprietate la începutul perioadei de gestiune corespunzătoare se egalează cu zero. În cazul înstrăinării autoturismului inclus în categoria de proprietate cu valoarea stabilită la art.26 alin.(9) lit.b), baza valorică a categoriei respective de proprietate se reduce cu valoarea rămasă a autoturismului înstrăinat, determinată pornind de la valoarea cu care acesta a fost inclus în categoria respectivă. Venitul sau pierderea calculată ca diferență între suma mijloacelor obținute de la înstrăinarea autoturismului și baza valorică a acestuia se recunoaște drept venit sau pierdere a perioadei fiscale în care a avut loc înstrăinarea. Baza valorică a autoturismului reprezintă valoarea acestuia micșorată cu suma uzurii calculate.

(3) Includerea inițială a mijloacelor fixe la categoria respectivă de proprietate se face la momentul punerii lor în exploatare.

(4) Valoarea inițială a unei proprietăți aflate în posesia contribuabilului la data de 1 ianuarie 1998 va fi baza ei valorică, determinată conform art.38 alin.(1) și (2), la această dată. În acest caz, calculele uzurii și toate celelalte ajustări ale valorii pentru perioadele precedente se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare în perioada respectivă. Baza valorică a fiecărui mijloc fix se determină în modul stabilit de Guvern.

(5) Dacă la sfîrșitul anului fiscal la categoria respectivă nu se află nici o proprietate sau suma rămasă este mai mică de 6000 lei, după efectuarea ajustărilor specificate la alin.(1) și (2) ale prezentului articol și la art.26 alin.(3), valoarea restantă urmează a fi dedusă.

(6) Se permite deducerea cheltuielilor legate de investigații și cercetări științifice, achitate sau suportate pe parcursul anului fiscal în calitate de cheltuieli curente.

(7) Prevederile alin.(6) nu se aplică față de terenuri sau alte bunuri supuse uzurii, precum și față de orice alte cheltuieli achitate sau suportate în scopul descoperirii sau precizării locului de amplasare a resurselor naturale, determinării cantității și calității lor.

(8) Deducerea cheltuielilor pentru reparația proprietății se efectuează după cum urmează:

a) dacă cheltuielile suportate pe parcursul anului fiscal pentru reparația proprietății nu depășesc 15% din baza valorică a categoriei respective de proprietate (determinată fără a lua în considerare schimbările pe parcursul anului fiscal respectiv), cheltuielile în cauză vor fi permise spre deducere în anul respectiv;

b) dacă cheltuielile suportate pe parcursul anului fiscal pentru reparația proprietății depășesc 15% din baza valorică pentru fiecare obiect a categoriei I de proprietate și baza valorică a categoriilor II-V de proprietate, mărimea acestui surplus se consideră drept cheltuieli pentru recondiționare și se reflectă la majorarea bazei valorice pentru fiecare obiect a categoriei I de proprietate și baza valorică a categoriilor II-V de proprietate.

(9) Prin derogare de la alin.(8) lit.a) și b), în perioada fiscală respectivă se permite deducerea:

a) cheltuielilor de reparație a drumurilor ca cheltuieli curente;

b) cheltuielilor aferente reparației mijloacelor fixe ce nu corespund prevederilor art.26 alin.(2) și care sînt utilizate în activitatea de întreprinzător a agentului economic, conform contractului de arendă (locățiuine) – cheltuieli suportarea cărora, potrivit contractului nominalizat, revine arendașului (locatarului). Deducerea cheltuielilor în cauză se permite în limita a 15% din suma calculată a arendei (locățiuinii) suportată pe parcursul perioadei fiscale.

(10) Baza valorică a mijloacelor fixe pe fiecare categorie de proprietate se ajustează cu:

a) suma taxei pe valoarea adăugată, ce urmează a fi trecută în cont în conformitate cu prezentul cod, calculată din valoarea de bilanț a mijloacelor fixe comercializate, care sînt trecute, în evidența contabilă, cu taxa pe valoarea adăugată;

b) suma valorii restante presupuse a mijloacelor fixe în cazul trecerii lor la pierderi, în evidența contabilă, în legătură cu uzura totală;

c) diferențele pozitive rezultate din reevaluarea efectuată în conformitate cu cap.IV din Legea nr.1164-XIII din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal.

(11) În scopuri fiscale nu se recunosc diferențele din reevaluarea mijloacelor fixe.

(12) Se permite deducerea uzurii mijloacelor fixe primite cu titlu gratuit, cu excepția cazurilor cînd valoarea acestora a fost inclusă în venitul neimpozabil al contribuabilului.

[Art.27 al.(12) introdus prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

[Art.27 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.27 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.27 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

[Art.27 modificat prin LP111 -XVI din 27.04.07, MO64-66/11.05.07 art.300]

Articolul 28. Deducerea amortizării proprietății nemateriale

Se permite deducerea amortizării fiecărei unități de proprietate nematerială amortizabilă (brevete de invenție, drept de autor și drepturi conexe, desene și modele industriale, contracte, drepturi speciale etc.) cu termen de exploatare limitat, calculînd perioada ei de exploatare prin aplicarea metodei liniare.

[Art.28 modificat prin LP111 -XVI din 27.04.07, MO64-66/11.05.07 art.300]

Articolul 29. Deducerea cheltuielilor legate de extracția

resurselor naturale irecuperabile

(1) Deducerea cheltuielilor legate de extracția resurselor naturale irecuperabile se permite în conformitate cu art.24 alin.(1).

(2) Cheltuielile legate de explorarea și exploatarea zăcămintelor de resurse naturale, suportate pînă la începutul exploatării, precum și plățile aferente ale dobînzii se reflectă la creșterea valorii resurselor naturale.

(3) Mărimea deducerii cheltuielilor legate de extracția resurselor naturale se determină prin înmulțirea bazei valorice a resurselor naturale cu rezultatul obținut de la împărțirea volumului extracției pe parcursul anului fiscal la volumul prognozat total al extracției pentru zăcămintul dat (în expresie naturală).

(4) Deducerea cheltuielilor viitoare pentru recultivarea terenurilor se permite în limitele mărimii calculate, care se determină ca raport al cheltuielilor necesare pentru recultivare la soldul rezervelor industriale ale substanțelor utile de la zăcămintul respectiv, înmulțit la volumul substanțelor utile extrase pe perioada de gestiune.

(5) Deducerea cheltuielilor viitoare privind recuperarea pierderilor producției agricole în cazul atribuirii terenurilor prin hotărîre de Guvern se permite în limitele mărimii calculate, care se determină ca raport al costului pierderilor la soldul rezervelor industriale din conturul terenului existent atribuit, înmulțit la volumul substanțelor utile extrase pe perioada de gestiune.

Articolul 30. Restricțiile privind deducerea impozitelor
și amenzilor

(1) Nu se permite deducerea impozitului pe venit, instituit în prezentul titlu, a penalităților și a amenzilor aferente lui, precum și a amenzilor și penalităților aferente altor impozite, taxe și plăți obligatorii la buget, a amenzilor și penalităților aplicate pentru încălcarea actelor normative.

(2) Nu se permite deducerea impozitelor achitate în numele unei persoane, alta decât contribuabilul.

Articolul 31. Limitarea altor deduceri

(1) Se permite deducerea oricărei datorii compromise, conform legislației, dacă această datorie s-a format în cadrul desfășurării activității de întreprinzător.

(2) Nu se permite deducerea defalcărilor în fondurile de rezervă, cu excepția reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, pentru instituțiile financiare, efectuate conform alin.(3), și pentru pierderi la împrumuturi și dobânzile aferente (provizioane), pentru organizațiile de microfinanțare, efectuate conform alin.(4).

(3) Instituțiilor financiare li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform regulamentului aprobat de Banca Națională a Moldovei.

(4) Organizațiilor de microfinanțare li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea împrumuturilor și a dobânzilor aferente, al căror volum se determină conform regulamentelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la clasificarea împrumuturilor și formarea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi, condiționate de nerestituirea împrumuturilor și a dobânzilor aferente.

(5) Băncilor admise și obligate de Banca Națională a Moldovei să participe la formarea mijloacelor Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar li se permite de a efectua deduceri ale vărsămîntului obligatoriu anual, contribuțiilor inițiale, contribuțiilor trimestriale și contribuțiilor speciale ale băncilor în fondul menționat, stabilite prin Legea nr.575-XV din 26 decembrie 2003 privind garantarea depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar.

(5¹) Producătorilor de produse vitivinicole, obligați să contribuie la formarea mijloacelor Fondului Viei și Vinului, li se permite să efectueze deduceri ale contribuțiilor în fondul menționat, stabilite prin Legea viei și vinului nr.57-XVI din 10 martie 2006.

(6) Companiilor de leasing li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și dobânzilor de leasing în mărime de pînă la 5% din soldul mediu anual al creanțelor aferente contractelor de leasing, dacă aceste creanțe sînt datorate de o persoană care nu este afiliată contribuabilului.

[Art.31 al.(6) în redacția LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

[Art.31 modificat prin LP262 din 16.11.12, MO6-9/11.01.13 art.30; în vigoare 11.02.13]

[Art.31 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

Articolul 32. Reportarea pierderilor în viitor

(1) Dacă, pe parcursul anului fiscal, cheltuielile aferente activității de întreprinzător depășesc venitul brut al contribuabilului în anul curent, suma pierderilor rezultate din această activitate va fi reportată eșalonat, în părți egale, pe următorii trei ani.

(2) Suma reportată pe unul din anii fiscali următori celui în care s-au înregistrat pierderile este egală cu suma totală a pierderilor, redusă cu suma totală permisă spre deducere în fiecare din următorii doi ani.

[Art.32 al.(2) modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

(3) Dacă contribuabilul a suportat pierderi pe parcursul a mai mult de un an, prevederile prezentului articol se aplică față de aceste pierderi în ordinea în care au apărut.

[Art.32 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

Capitolul 4

SCUTIRI ȘI ALTE DEDUCERI

Articolul 33. Scutiri personale

(1) Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) are dreptul la o scutire personală în sumă de 9516 lei pe an.

[Art.33 al.(1) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(2) Suma scutirii personale, stabilită la alin.(1), va constitui 14148 lei pe an pentru orice persoană care:

[Art.33 al.(2) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

a) s-a îmbolnăvit și a suferit de boala actinică provocată de consecințele avariei de la C.A.E. Cernobîl;

b) este invalid și s-a stabilit că invaliditatea sa este în legătură cauzală cu avaria de la C.A.E. Cernobîl;

c) este părintele sau soția (soțul) unui participant căzut sau dat dispărut în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, cât și în acțiunile de luptă din Republica Afghanistan;

d) este invalid ca urmare a participării la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, precum și în acțiunile de luptă din Republica Afghanistan;

e) este invalid de război, invalid din copilărie, invalid de gradul I și II;

f) este pensionar-victimă a represiunilor politice, ulterior reabilitată.

[Art.33 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.33 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.33 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.33 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

[Art.33 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 34. Scutiri acordate soției (soțului)

(1) Persoana fizică rezidentă aflată în relații de căsătorie are dreptul la o scutire suplimentară în sumă de 9516 lei anual, cu condiția că soția (soțul) nu beneficiază de scutire personală.

[Art.34 al.(1) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(2) Persoana fizică rezidentă aflată în relații de căsătorie cu orice persoană specificată la art.33 alin.(2) are dreptul la o scutire suplimentară în sumă de 14148 lei anual, cu condiția că soția (soțul) nu beneficiază de scutire personală.

[Art.34 al.(2) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(3) Prevederile alin.(1) și (2) se vor aplica din luna următoare lunii în care au apărut circumstanțele necesare pentru exercitarea dreptului specificat în acestea.

[Art.34 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.34 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.34 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.34 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

[Art.34 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 35. Scutiri pentru persoanele întreținute

(1) Contribuabilul (persoană fizică rezidentă) are dreptul la o scutire în sumă de 2124 lei anual pentru fiecare persoană întreținută, cu excepția invalizilor din copilărie pentru care scutirea constituie 9516 lei anual.

[Art.35 al.(1) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(2) În înțelesul prezentului titlu, *persoană întreținută* este persoana care întrunește toate cerințele de mai jos:

a) este un ascendent sau descendent al contribuabilului sau al soției (soțului) contribuabilului (părinții sau copiii, inclusiv înfietorii și înfiații) ori invalid din copilărie rudă de gradul doi în linie colaterală;

[Art.35 al.(2), lit.b) abrogată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

c) este întreținută de contribuabil;

d) are un venit impozabil ce nu depășește suma de 9516 lei anual.

[Art.35 al.(2), lit.d) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(3) Tutorele și curatorul minorilor în vârstă de la 14 la 18 ani au dreptul la o scutire suplimentară în mărimea specificată la alin.(1), în funcție de caz, pentru fiecare persoană aflată sub tutelă și/sau curatelă, care întrunește cerințele specificate la alin.(2) lit.d).

(4) Scutirea pentru persoanele întreținute se acordă din luna următoare lunii apariției acestui drept în condițiile respectării cerințelor prevăzute la alin.(2) și (3).

[Art.35 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.35 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.35 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.35 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

[Art.35 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 36. Alte deduceri

(1) Contribuabilul rezident are dreptul la deducerea oricăror donații făcute de el pe parcursul anului fiscal în scopuri filantropice sau de sponsorizare, dar nu mai mult de 10% din venitul impozabil. În acest scop, venitul impozabil al contribuabilului se determină fără a se lua în considerare scutirile ce i se acordă conform prezentului capitol.

(2) Pot fi deduse, conform prezentului articol, numai donațiile făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice specificate la art.51, a organizațiilor necomerciale specificate la art.52 alin.(1) și la art.53³, precum și în favoarea caselor de copii de tip familial.

(3) Donațiile în scopuri filantropice sau de sponsorizare vor fi deduse numai în cazul confirmării lor în modul stabilit de Guvern.

(4) Se permite deducerea cheltuielilor de investiții în limitele venitului din investiții ce țin de:

a) cheltuielile ordinare și necesare, achitate sau suportate pe parcursul anului fiscal în scopul obținerii venitului din investiții;

b) dobânzile pe datorie, cu condiția ca dobânda să nu depășească suma venitului din investiții.

(5) Se permite deducerea defalcărilor obligatorii în Fondul republican și fondurile locale de susținere socială a populației, efectuate pe parcursul anului fiscal în cuantumurile stabilite de legislație.

(6) Se permite deducerea, în cuantumurile stabilite de legislație, a sumelor pentru primele de asigurare obligatorie de asistență medicală calculate de angajator, precum și a sumelor primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de persoanele fizice asigurate conform legislației.

(7) Se permite deducerea contribuțiilor obligatorii în bugetul asigurărilor sociale de stat achitate de persoanele fizice, pe parcursul anului fiscal, în cuantumurile stabilite de legislație.

[Art.36 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.36 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.36 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.36 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Capitolul 5

CREȘTEREA ȘI PIERDERILE DE CAPITAL

Articolul 37. Recunoașterea și determinarea creșterii și pierderilor de capital

(1) Suma creșterii sau pierderilor de capital, provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare (scoatere din uz) a activelor de capital, se recunoaște în volumul ei deplin, cu excepția cazurilor pentru care prezentul titlu prevede altceva.

(2) *Active de capital* sînt:

- a) acțiunile și alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător;
- b) titlurile de creanță;
- c) proprietatea privată nefolosită în activitatea de întreprinzător;

[Art.37 al.(2), lit.c) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

- d) terenurile;
- e) opțiunea la procurarea sau vânzarea activelor de capital.

(3) Dreptul de a obține venituri din activele de capital pe parcursul unei perioade ce depășește 10 ani se consideră active de capital, dacă este tratat separat.

(4) Suma încasată ca urmare a vânzării, schimbului sau altui mod de înstrăinare (scoatere din uz) a activelor de capital este egală cu suma mijloacelor bănești și valoarea evaluată la prețul de piață a activelor de capital obținute sub formă nemonetară.

(5) Mărima creșterii de capital provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare (scoatere din uz) a activelor de capital este egală cu excedentul sumei încasate în raport cu baza valorică a acestor active.

(6) Mărima pierderilor de capital suportate în urma vânzării, schimbului sau altei forme de înstrăinare (scoatere din uz) a activelor de capital este egală cu excedentul bazei valorice a acestor active în raport cu venitul obținut.

(7) Suma creșterii de capital în anul fiscal este egală cu 50% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscute peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul anului fiscal.

Articolul 38. Noțiuni referitoare la activele de capital

(1) *Bază valorică* a activelor de capital înseamnă:

- a) valoarea activelor de capital procurate sau create de contribuabil;
- b) baza valorică ajustată a activelor de capital:
 - pentru persoana care transmite activele de capital contribuabilului; sau
 - pentru activele de capital înlocuite cu active noi.

(1¹) Baza valorică a acțiunilor nu se majorează cu suma dividendelor sub formă de acțiuni care nu modifică în niciun fel cotele de participare ale acționarilor în capitalul agentului economic și care au fost repartizate în perioadele fiscale de până în anul 2009 inclusiv.

(2) *Baza valorică ajustată* a activelor de capital se majorează (sau se reduce), în mod corespunzător, cu mărirea compensației acordate (sau primite) de către contribuabil.

(3) Baza valorică a tuturor activelor de capital nesupuse uzurii, aflate în posesia contribuabilului la data de 1 ianuarie 1998, nu trebuie să fie mai mică decât valoarea lor la acea dată sau decât prețul de piață al obiectelor identice.

[Art.38 al.(3) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(4) *Bază valorică ajustată* a activelor de capital reprezintă baza valorică a activelor de capital:

- a) redusă cu mărirea uzurii, epuizării sau altor modificări ale valorii activelor de capital, care se anulează de pe contul mijloacelor fixe;
- b) majorată cu valoarea recondiționărilor și altor modificări ale valorii activelor de capital, care se acumulează pe contul mijloacelor fixe.

(5) Reducerile și majorările bazei valorice a activelor de capital care au avut loc până la 1 ianuarie 1998 se efectuează conform actelor normative în vigoare până la acea dată.

(6) Baza valorică a activelor de capital se ajustează cu diferențele pozitive rezultate din reevaluarea acestuia efectuată în conformitate cu cap.IV din Legea nr.1164-XIII din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal.

[Art.38 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.38 modificat prin LP111 -XVI din 27.04.07, MO64-66/11.05.07 art.300]

Articolul 39. Restricțiile privind deducerea pierderilor de capital

(1) Contribuabilului (persoană fizică sau juridică), deducerea pierderilor de capital i se permite numai în limitele creșterii de capital.

(2) Pierderile de capital a căror deducere nu este permisă, conform alin.(1), în anul fiscal respectiv sînt considerate ca pierderi de capital suportate în anul următor.

(3) Restricțiile privind deducerea pierderilor de capital prevăzute la alin.(1) nu se aplică persoanei fizice pentru anul fiscal în care a decedat.

Articolul 40. Redistribuirea (transmiterea) proprietății între soți

(1) Creșterea sau pierderile de capital nu se recunosc în cazul redistribuirii (transmiterii) proprietății:

a) între soți; sau

b) între foștii soți, dacă o astfel de redistribuire (transmitere) rezultă din necesitatea împărțirii proprietății comune în caz de divorț.

(2) Baza valorică a proprietății indicate la alin.(1), pentru beneficiar, reprezintă baza valorică ajustată a proprietății persoanei care o transmite.

Articolul 41. Facilități la vânzarea locuinței de bază

(1) La vânzarea, schimbul sau alte forme de înstrăinarea în alt mod locuinței de bază a contribuabilului, creșterea capitalului se recunoaște cu excepțiile prevăzute la alin.(3).

(2) În înțelesul prezentului titlu, se consideră *locuință de bază* a contribuabilului locuința care s-a aflat în proprietatea lui în decurs de 3 ani, perioadă care expiră la data înstrăinării acestei locuințe, și care i-a servit pe tot parcursul acestei perioade drept domiciliu de bază.

(3) Mărimea creșterii de capital, supusă impunerii, pentru orice locuință se micșorează cu suma de 10000 lei pentru fiecare din anii ce urmează după anul 1997, pe parcursul căruia (sau căroră) contribuabilul a fost proprietarul acestei proprietăți și a folosit-o ca locuință de bază. Această prevedere nu se aplică în cazul locuinței de bază a cărei bază valorică este valoarea estimată în modul stabilit.

(4) Nu se permite deducerea pierderilor de pe urma vânzării sau schimbului proprietății care a servit ca locuință de bază.

Articolul 42. Donațiile

(1) Persoana care face o donație se consideră că a vîndut bunul donat la un preț ce reprezintă mărimea maximă din baza lui valorică ajustată sau prețul lui de piață la momentul donării. Calcularea bazei valorice ajustate a proprietății la momentul donației se efectuează ținînd cont de prevederile art.26 și conform art.38 alin.(1) și (2), separat pe fiecare obiect donat.

(2) Baza valorică a proprietății donate se consideră, pentru destinatar, mărimea determinată în conformitate cu alin.(1).

(3) Persoana care face o donație sub formă de mijloace bănești se consideră drept persoană care a obținut venit în mărimea sumei mijloacelor bănești donate.

Articolul 43. Transmiterea proprietății ca urmare a decesului

(1) La data decesului contribuabilului, toată proprietatea acestuia se transmite prin moștenire și se consideră ca fiind vîndută la prețul ei de piață (cu excepția celei, venitul de pe urma căreia este scutit de impozite).

(2) Baza valorică a proprietății indicate la alin.(1) este egală cu valoarea ei de piață.

(3) Baza valorică a proprietății, venitul de pe urma căreia este scutit de impozite, este egală cu baza valorică ajustată a proprietății persoanei decedate.

(4) Proprietatea, venitul de pe urma căreia este scutit de impozite, include:

a) locuința de bază rămasă după decesul proprietarului;

b) proprietatea privată materială a persoanei decedate, care nu a fost nici proprietate utilizată în activitatea de întreprinzător, nici proprietate rezultată din activitatea de investiții, cu excepția cazului prevăzut la litera c);

c) proprietatea materială privată a membrului decedat al gospodăriei țărănești (de fermier), în cazul moștenirii ei de către un membru al gospodăriei sau o persoană care devine membru al acestei gospodării;

d) anuitățile și alt venit de pe urma proprietății, cu caracter de plăți periodice, care sînt impozabile pentru moștenitori.

(5) Dacă pachetul de control (50% sau mai multe cote de participație) al agentului economic subiect al sectorului întreprinderilor mici și mijlocii trece în urma decesului proprietarului în posesia moștenitorilor, aceștia în locul recunoașterii creșterii sau pierderilor de capital conform alin.(1), pot să determine bazele valorice ale cotelor lor în acest pachet de control, pornind de la baza valorică ajustată a pachetului de control care a aparținut persoanei decedate.

(6) Dacă la momentul decesului contribuabilul se află în posesia pachetelor de control a mai mulți agenți economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, prevederile alin.(5) se aplică numai față de un singur agent, la alegerea moștenitorilor de gradul întâi.

[Art.43 modificat prin LP37-XVI din 23.02.07, MO36-38/16.03.07 art.161]

Capitolul 6 REGULI DE EVIDENȚĂ

Articolul 44. Metodele de evidență și aplicarea lor

(1) Cu excepția cazurilor când este prevăzut altceva, se aplică următoarele metode de evidență:

- a) pentru persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător – contabilitatea de casă;
- b) pentru persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător – contabilitatea de casă sau contabilitatea de angajamente;
- c) pentru persoanele juridice – contabilitatea de angajamente.

[Art.44 al.(1) în redacția LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(2) Prin contabilitate de casă se înțelege metoda conform căreia:

[Art.44 al.(2) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

a) venitul este raportat la anul fiscal în care acesta este obținut în mijloace bănești sau sub formă de proprietate materială;

b) deducerea se permite în anul fiscal pe parcursul căruia au fost suportate cheltuielile, cu excepția cazurilor când aceste cheltuieli trebuie raportate la un alt an fiscal, în scopul reflectării corecte a venitului.

(3) Prin contabilitatea de angajamente se înțelege metoda conform căreia:

[Art.44 al.(3) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

a) venitul este raportat la anul fiscal în care a fost câștigat;

b) deducerea se permite în anul fiscal în care au fost calculate sau au fost suportate cheltuielile ori au fost efectuate alte plăți, cu condiția că aceste cheltuieli și plăți nu trebuie raportate la un alt an fiscal în scopul reflectării corecte a venitului.

[Art.44 al.(4) exclus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

(5) Contribuabilul care folosește contabilitatea angajamentelor nu are dreptul să facă nici un fel de deduceri pînă la momentul efectuării plăților dacă el are obligații față de o persoană interdependentă care folosește contabilitatea de casă.

[Art.44 al.(5) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(6) În scopul reflectării corecte a venitului de pe urma activității de întreprinzător, organul fiscal este în drept să ceară persoanei care practică afaceri de proporții folosirea contabilității de angajamente.

[Art.44 al.(6) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(7) În scopuri fiscale se pot folosi metode de evidență financiară bazate pe prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate și Standardelor Internaționale de Raportare Financiară care nu contravin prevederilor prezentului titlu.

(8) În cazul în care contribuabilul își schimbă metoda de evidență, corectările corespunzătoare în articolele care reflectă venitul, deducerile, trecerile în cont și alte operațiuni se fac astfel încît nici un articol să nu fie omis sau să se repete. Dacă schimbarea metodei de evidență duce la majorarea venitului impozabil al contribuabilului în chiar primul an fiscal de aplicare a noii metode, atunci

mărimea excedentului care rezultă exclusiv din schimbarea metodei de evidență se distribuie în părți egale pe anul fiscal curent și pe fiecare din următorii doi ani.

(9) Veniturile și cheltuielile rezultate din trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate la Standardele Internaționale de Raportare Financiară nu sînt recunoscute în scopuri fiscale.

(10) Diferențele rezultate din tranziția la Standardele Naționale de Contabilitate în vigoare din 1 ianuarie 2014 nu se recunosc în scopuri fiscale.

[Art.44 al.(10) introdus prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

[Art.44 modificat prin LP33 din 06.05.12, MO99-102/25.05.12 art.330]

[Art.44 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.44 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

Articolul 45. Metoda procentajului îndeplinit

(1) Evidența venitului, deducerilor, trecerilor în cont și a altor operațiuni care țin de contracte (acorduri) pe termen lung se face după *metoda procentajului îndeplinit*.

(2) În sensul prezentului titlu, prin *contract (acord) pe termen lung* se înțelege orice contract cu privire la producere, construire, instalare sau montare încheiat pe un termen de cel puțin 24 de luni.

(3) Evidența tuturor veniturilor și cheltuielilor se face, în modul stabilit de Guvern, în anul fiscal cuprins în termenul de acțiune al contractului (acordului) pe termen lung, pe baza determinării procentajului de îndeplinire a lucrărilor prevăzute de contract (acord) pe parcursul anului respectiv. Declarațiile cu privire la impozitul pe venit pentru anul respectiv, cu excepția anului în care expiră contractul (acordul), se perfectează prin metoda procentajului îndeplinit.

(4) După încheierea executării contractului (acordului), în scopul determinării corectitudinii calculării plăților sub formă de dobîndă (penalităților, dobînzilor), repartizarea impozitului pe anii fiscali, conform metodei procentajului îndeplinit, se recalculează pe baza indicilor reali. Plățile sub formă de dobîndă pentru orice plată incompletă sau supraplată a impozitului în orice an, descoperite în urma unei astfel de recalculări, se determină în conformitate cu prevederile prezentului cod și urmează a fi achitate la termenul prevăzut pentru prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit pentru anul în care se încheie executarea contractului (acordului). Această prevedere se aplică tuturor contractelor (acordurilor) pe termen lung la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit pentru anul în care s-a încheiat executarea contractului (acordului) și nicidecum de la o dată anterioară.

[Art.45 modificat prin LP280-XVI din 14.12.07, MO94-96/30.05.08 art.349; în vigoare 01.01.09]

Articolul 46. Regimul evidenței stocurilor de mărfuri și materiale

(1) Orice persoană care deține stocuri de mărfuri și materiale destinate procesului de producție sau stocuri de producție finită este obligată să țină evidența lor, dacă aceasta este necesară pentru reflectarea corectă a venitului.

(2) Gospodăriile țărănești (de fermier) nu țin evidența stocurilor de mărfuri și materiale în procesul producției agricole, cu excepția cazurilor de prelucrare a acestora în scopul obținerii venitului.

(3) Metodele de evidență a rezervelor de mărfuri și materiale se aplică de către contribuabil în conformitate cu prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate și Standardelor Internaționale de Raportare Financiară.

[Art.46 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

Articolul 47. Evidența venitului rezultat din proprietatea comună

Venitul rezultat din proprietatea comună se consideră drept un venit obținut de către coproprietari proporțional cotelor-părți deținute de fiecare dintre ei.

Articolul 48. Evidența deducerilor recuperate

În cazul în care contribuabilului i se restituie pe parcursul anului fiscal cheltuielile, pierderile sau datoriile compromise deduse anterior, suma restituită se ia în calcul și se include în venitul brut al contribuabilului pe anul în care ea a fost încasată.

Capitolul 7

IMPOZITAREA UNOR CATEGORII DE CONTRIBUABILI

Articolul 49. Agenții economici rezidenți ai zonelor economice libere

Impozitarea rezidenților zonelor economice libere are următoarele particularități:

a) impozitul pe venitul rezidenților obținut de la exportul în afara teritoriului vamal al Republicii Moldova al mărfurilor (serviciilor) produse în zona economică liberă sau obținut de la livrarea mărfurilor (serviciilor) produse în zona economică liberă către alți rezidenți ai zonelor economice libere pentru mărfurile (serviciile) orientate spre export se percepe în proporție de 50% din cota stabilită în Republica Moldova;

b) impozitul pe venitul de la activitatea rezidenților în zona economică liberă, cu excepția celei stabilite la lit.a), se percepe în proporție de 75% din cota stabilită în Republica Moldova;

c) rezidenții care au investit în fondurile fixe ale întreprinderilor lor și/sau în dezvoltarea infrastructurii zonei economice libere un capital echivalent cu cel puțin un milion de dolari SUA sînt scutiți, pe o perioadă de 3 ani, începînd cu trimestrul imediat următor trimestrului în care a fost atins volumul indicat de investiții, de plata impozitului pe venitul de la exportul în afara teritoriului vamal al Republicii Moldova al mărfurilor (serviciilor) produse în zona economică liberă sau de la livrarea mărfurilor (serviciilor) produse în zona liberă către alți rezidenți ai zonelor economice libere pentru mărfurile (serviciile) orientate spre export;

d) rezidenții care au investit în fondurile fixe ale întreprinderilor lor și/sau în dezvoltarea infrastructurii zonei economice libere un capital echivalent cu cel puțin 5 milioane de dolari SUA sînt scutiți, pe o perioadă de 5 ani, începînd cu trimestrul imediat următor trimestrului în care a fost atins volumul indicat de investiții, de plata impozitului pe venitul de la exportul în afara teritoriului vamal al Republicii Moldova al mărfurilor (serviciilor) produse în zona economică liberă sau de la livrarea mărfurilor (serviciilor) produse în zona liberă către alți rezidenți ai zonelor economice libere pentru mărfurile (serviciile) orientate spre export.

[Art.49 modificat prin LP307 din 26.12.12, MO26/04.02.13 art.95]

[Art.49 în redacția LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.49 modificat prin LP280-XVI din 14.12.07, MO94-96/30.05.08 art.349; în vigoare 01.01.09]

[Art.49 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

[Art.49 modificat prin LP144-XVI din 27.07.08, MO127-130/18.07.08 art.498; în vigoare 01.01.09]

[Art.49 modificat prin LP37-XVI din 23.02.07, MO36-38/16.03.07 art.161]

[Art.49¹ exclus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.49² exclus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.49² modificat prin LP162 din 22.07.11, MO170-175/14.10.11 art.498]

Articolul 50. Activitatea de asigurare/reasigurare

(1) Prevederile prezentului articol se aplică contribuabililor care activează în domeniul asigurărilor/reasigurărilor.

(2) Se permite deducerea indemnizațiilor de asigurare și despăgubirilor de asigurare, precum și a altor plăți efectuate de către asigurător/reasigurator în favoarea asiguratului/persoanei terțe sau beneficiarului asigurării și/sau reasiguratului, în conformitate cu contractul de asigurare și/sau de reasigurare încheiat.

(3) Se permite deducerea cheltuielilor asigurătorului legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice, în modul stabilit de Guvern.

[Art.50 în redacția LP251-XVI din 22.11.07, MO25-27/05.02.08 art.69]

Articolul 51. Autoritățile publice și instituțiile publice scutite de impozit

Sînt scutite de impozit autoritățile publice și instituțiile publice finanțate din bugetul public național.

Articolul 51¹. Instituțiile medico-sanitare publice și private

Instituțiile medico-sanitare publice și private se scutesc de impozitul pe venitul obținut din activitatea prestatorilor de servicii medicale legate de realizarea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală (conform contractelor încheiate cu Compania Națională de Asigurare Medicală).

[Art.51¹ modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 51². Administrația zonei economice libere

Sînt scutite de impozit sursele financiare ale administrației zonei economice libere prevăzute la art.5 alin.(4) din Legea nr.440-XV din 27 iulie 2001 cu privire la zonele economice libere.

[Art.51² introdus prin LP307 din 26.12.12, MO26/04.02.13 art.95]

Articolul 51³. Instituțiile de învățămînt

Instituțiile de învățămînt se scutesc de impozitul pe venitul obținut din livrarea serviciilor, mărfurilor legate de procesul instructiv de producție și educativ cu condiția alocării mijloacelor obținute din livrarea acestor servicii, mărfuri în scopuri de instruire generală.

[Art.51³ introdus prin LP307 din 26.12.12, MO26/04.02.13 art.95]

Articolul 52. Organizațiile necomerciale

(1) La organizații necomerciale sînt atribuite organizațiile înregistrate în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Organizațiile necomerciale sînt scutite de plata impozitului pe venit în cazul în care corespund următoarelor cerințe:

a) sînt înregistrate sau create în conformitate cu legislația și desfășoară activitate în corespundere cu obiectivele prevăzute în statut, în regulament sau într-un alt document de constituire;

b) în statut, în regulament sau într-un alt document de constituire este indicată interdicția privind distribuirea mijloacelor cu destinație specială, a altor mijloace și venituri rezultate din activitatea statutară sau a proprietății între fondatori și membri ai organizației sau între angajații ei, inclusiv în procesul reorganizării și lichidării organizației necomerciale;

c) mijloacele cu destinație specială, alte mijloace și venituri rezultate din activitatea statutară, proprietatea organizației sînt utilizate în scopurile prevăzute de statut, de regulament sau de alt document de constituire;

d) nu folosesc mijloacele cu destinație specială, alte mijloace și venituri rezultate din activitatea statutară sau proprietatea în interesul unui fondator sau membru al organizației ori în interesul unui angajat, cu excepția plăților salariale îndreptate în favoarea acestuia;

[Art.52 al.(2), lit.d) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

e) nu susțin partidele politice, blocurile electorale sau candidații la funcții în cadrul autorităților publice și nu folosesc mijloacele cu destinație specială, alte mijloace și venituri rezultate din activitatea statutară sau din proprietate pentru finanțarea acestora.

(3) Restricțiile prevăzute la alin.(2) lit.e) nu se extind asupra partidelor și altor organizații social-politice.

(4) Dreptul la scutirea de plata impozitului pe venit se realizează prin cererea depusă de către organizația necomercială la organul teritorial al Serviciul Fiscal de Stat. Perioada de scutire începe cu perioada fiscală în care a fost depusă cererea privind scutirea de plata impozitului pe venit dacă cererea privind scutirea de plata impozitului pe venit a fost depusă pînă la data de 31 decembrie a anului fiscal de gestiune. Nu este necesară depunerea repetată a cererii în perioadele ulterioare primei perioade fiscale.

[Art.52 al.(4) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(5) Modelul cererii privind scutirea de plata impozitului pe venit este elaborat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și aprobat de Ministerul Finanțelor.

(6) În cazul în care nu sînt respectate cerințele prevăzute la alin.(2), organizația necomercială urmează a fi supusă impozitării în modul general stabilit.

(7) Organizațiile necomerciale care utilizează contrar destinației mijloacele cu destinație specială sau folosesc proprietatea, alte mijloace și venituri rezultate din activitatea statutară în scopuri

neprevăzute în statut, în regulament sau în alt document de constituire calculează și achită impozitul pe venit la cota prevăzută la art.15 lit.b) din suma utilizată contrar destinației.

[Art.52 modificat prin LP62 din 30.03.12, MO64/03.04.12 art.215]

[Art.52 în redacția LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.52 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.52 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

[Art.53 exclus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

Articolul 53¹. Întreprinderile create de societățile orbilor,
surzilor și invalizilor

Se scutesc de plata impozitului întreprinderile create pentru realizarea scopurilor statutare ale societăților orbilor, surzilor și invalizilor.

Articolul 53². Asociațiile de economii și împrumut

Se scutesc de plata impozitului asociațiile de economii și împrumut.

[Art.53² modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

Articolul 53³. Organizațiile sindicale și patronale

Organizațiile sindicale și patronale se scutesc de impozit pe venit.

[Art.53³ modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

Articolul 54. Organizațiile statelor străine, organizațiile
internaționale și personalul acestora

(1) În conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, este scutit de impozit venitul obținut de:

a) misiunile diplomatice și oficiile consulare acreditate în Republica Moldova, membrii personalului acestor misiuni diplomatice și oficii consulare, inclusiv personalul administrativ, tehnic și personalul de serviciu, precum și membrii familiilor lor care locuiesc împreună cu ei (dacă nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova sau dacă nu au reședință permanentă în Republica Moldova);

b) reprezentanțele organizațiilor internaționale acreditate în Republica Moldova, membrii personalului acestora, precum și membrii familiilor lor care locuiesc împreună cu ei (dacă nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova sau dacă nu au reședință permanentă în Republica Moldova).

[Art.54 al.(1) în redacția LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(2) Orice scutire acordată în conformitate cu prezentul articol este condiționată de acordarea unor drepturi reciproce de către statele respective.

(3) În conformitate cu tratatele internaționale privind asistența tehnică și investițională, la care Republica Moldova este parte, nu se impozitează venitul organizațiilor statelor străine, al organizațiilor internaționale, precum și venitul obținut de către personalul străin (consultanții) care activează în cadrul tratatelor internaționale menționate. Venitul angajaților rezidenți care activează în cadrul tratatelor internaționale menționate se impozitează în modul general stabilit, dacă tratatul internațional nu prevede altfel. Lista tratatelor internaționale privind asistența tehnică, la care Republica Moldova este parte, și proiectele de asistență tehnică se aprobă de Guvern.

[Art.54 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

Capitolul 7¹

REGIMUL FISCAL AL AGENȚILOR ECONOMICI SUBIECȚI AI SECTORULUI ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII

Articolul 54¹. Subiecții impunerii

(1) Subiecți ai impunerii sînt agenții economici care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A., cu excepția gospodăriilor țărănești (de fermier) și întreprinzătorilor individuali.

(2) Agenții economici care corespund prevederilor alin.(1) și care, la situația din 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venit din activități operaționale în sumă de pînă la 100000 lei utilizează regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol.

(3) Agenții economici menționați la alin.(1) care, la situația din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venit din activități operaționale în sumă de la 100000 la 600000 lei pot alege regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol sau regimul de impozitare aplicat în modul general stabilit din momentul în care sînt înregistrați benevol în calitate de plătitori de T.V.A.

(4) Agenții economici care, pe parcursul perioadei fiscale declarate, devin plătitori de T.V.A. vor aplica regimul de impozitare în modul general stabilit din momentul în care sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A.

(5) Agenții economici care, pe parcursul perioadei fiscale declarate, au încetat a fi plătitori de T.V.A. vor aplica regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol din momentul menționat la art.113 alin.(4).

(6) Agenții economici care aplică regimul de impozitare conform prezentului capitol utilizează regulile de evidență prevăzute la cap.6 din prezentul titlu.

[\[Art.54¹ modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12\]](#)

Articolul 54¹/1. Perioada fiscală

(1) Prin perioadă fiscală se înțelege anul calendaristic la a cărui încheiere se determină venitul din activitatea operațională.

(2) Pentru agenții economici nou-creați, perioadă fiscală se consideră perioada de la data înregistrării agentului economic și pînă la finele anului calendaristic.

(3) Pentru agenții economici lichidați sau reorganizați, perioadă fiscală se consideră perioada de la începutul anului calendaristic și pînă la data radierii agentului economic din Registrul de stat.

(4) Prin derogare de la prevederile alin.(1) al prezentului articol, pentru agenții economici specificați la art.54¹ alin.(4), perioadă fiscală privind aplicarea regimului de impozitare conform prezentului capitol se consideră perioada de la începutul anului calendaristic și pînă la data înregistrării acestora ca plătitori de T.V.A.

(5) Prin derogare de la prevederile alin.(1) al prezentului articol, pentru agenții economici specificați la art.54¹ alin.(5), perioadă fiscală privind aplicarea regimului de impozitare conform prezentului capitol se consideră perioada de la data la care aceștia au încetat a fi plătitori de T.V.A. și pînă la sfîrșitul anului calendaristic.

[\[Art.54¹/1 introdus prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12\]](#)

Articolul 54². Obiectul impunerii

Obiect al impunerii este venitul din activitatea operațională obținut în perioada fiscală de declarare.

[\[Art.54² modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12\]](#)

Articolul 54³. Cota de impozit

Cota impozitului pe venit constituie 3% din obiectul impunerii.

Articolul 54⁴. Modul de calculare, achitare și declarare

(1) Calcularea impozitului pe venit se efectuează prin aplicarea cotei impozitului asupra venitului din activitatea operațională.

(2) Calcularea impozitului se efectuează trimestrial. Achitarea la buget se efectuează în termen de o lună de la încheierea trimestrului corespunzător.

(3) Darea de seamă privind impozitul pe venit se prezintă nu mai tîrziu de 31 martie a anului următor perioadei fiscale de declarare.

(4) Formularul și modul de completare a dării de seamă privind impozitul pe venit se aprobă de către Ministerul Finanțelor.

[\[Art.54⁴ modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12\]](#)

[\[Capitolul 7¹ introdus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12\]](#)

Capitolul 8

REGIMUL FISCAL ÎN CAZUL ORGANIZĂRII, LICHIDĂRII ȘI REORGANIZĂRII AGENȚILOR ECONOMICI

[\[Capitolul 8 denumirea modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537\]](#)

Articolul 55. Contribuțiile la capital

(1) Contribuțiile cu active la capitalul agentului economic în schimbul cotei de participație în capitalul lui nu sînt supuse impozitării.

(2) Pentru persoana care a contribuit cu active, baza valorică a titlului de proprietate (acțiuni, certificat de participație, alt document ce confirmă participarea în capitalul agentului economic) este egală cu baza valorică ajustată a activelor transmise ca contribuție.

[Art.55 în redacția LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 56. Plățile efectuate de agenții economici

(1) Dacă agentul economic efectuează plăți în natură acționarilor (asociaților) săi conform cotei de participație a acestora (dividende, plăți în cazul lichidării, sau sub altă formă), atunci se ține cont de creșterea sau pierderea de capital ca și cum această proprietate a fost vîndută acționarului (asociațului) de către agentul economic la prețul ei de piață.

[Art.56 al.(2)-(3) excluse prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.56 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 57. Lichidarea agentului economic

[Art.57 al.(1) abrogat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(2) În cazul lichidării agentului economic:

[Art.57 al.(2) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

a) agentul economic tratează creșterea sau pierderile de capital ca și cum proprietatea distribuită sub formă de plăți la lichidare ar fi fost vîndută la prețul ei de piață;

b) beneficiarii proprietății distribuite sînt tratați astfel ca și cum ei au schimbat cotele lor de participație în capitalul agentului economic lichidat pe o sumă egală cu valoarea de piață a proprietății obținute.

(3) La lichidarea filialei (întreprinderii-fiică), întreprinderea de bază nu ia în considerare creșterea sau pierderile de capital de pe urma vînzării proprietății filialei (întreprinderii-fiică) lichidate.

[Art.57 al.(3) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(4) O întreprindere se consideră *întreprindere-fiică* dacă întreprinderea de bază exercită controlul asupra ei pe parcursul întregii perioade de lichidare, în condițiile art.55 alin.(2).

(5) Termenul de încheiere a procesului de lichidare a agentului economic, precum și alte cerințe privind îndeplinirea condițiilor de lichidare acestuia se stabilesc în conformitate cu legislația.

[Art.57 al.(5) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

Articolul 58. Reorganizarea agentului economic

(1) Se consideră *reorganizare* a agentului economic fuziunea (contopirea și absorbția), dezmembrarea (divizarea și separarea) sau transformarea agentului economic.

(2) În înțelesul prezentului titlu, este echivalentă cu reorganizarea prevăzută la alin.(1):

a) obținerea controlului asupra unui agent economic numai în schimbul cotelor-părți care acordă dreptul de vot decisiv în cadrul agentului economic procurat;

b) procurarea practic a tuturor activelor agentului economic numai în schimbul cotelor-părți care asigură dreptul de vot decisiv în cadrul agentului economic procurat.

(2¹) În sensul prezentului capitol, prin control se înțelege deținerea în capitalul agentului economic a unei cote de participație, în care se includ:

a) cel puțin 80% din drepturile de vot decisiv ale tuturor formelor de participare cu drept de vot decisiv;

b) cel puțin 80% din numărul total de acțiuni în cazul oricărei alte forme de participare.

(3) În cazul reorganizării, agentul economic cumpărător preia metoda de evidență a agentului economic procurat împreună cu stocurile sale de mărfuri și materiale, pierderile reportate în viitor, conturile dividendelor și alte atribute legate de impozitare, astfel încît agentul economic cumpărător se substituie celui procurat în ce privește aceste atribute.

(3¹) În cazul în care, în rezultatul reorganizării, mijloacele fixe se transmit de la agentul economic supus reorganizării către alt agent economic în reorganizare, baza valorică a acestor mijloace fixe la data transmiterii (valoarea de ieșire/intrare) va reprezenta baza lor valorică, înregistrată în evidența contabilă a agentului economic supus reorganizării la începutul perioadei de gestiune în care are loc reorganizarea.

[Art.58 al.(3¹) introdus prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(4) Reorganizarea agenților economici poate fi calificată sau necalificată, fapt determinat de organele fiscale.

[Art.58 al.(4) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(5) *Reorganizare calificată* înseamnă reorganizarea, deplină sau parțială, a unui agent economic conform unui plan de reorganizare aferent activității de întreprinzător, reorganizare ce nu are ca scop sau rezultat evaziunea fiscală a oricărui agent economic sau acționar (asociat).

[Art.58 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 59. Regulile în cazul lichidării sau reorganizării agentului economic

(1) În cazul lichidării sau reorganizării agentului economic:

a) un grup de operațiuni conexe se consideră o singură operațiune;

b) forma operațiunilor nu are importanță în cazurile când ea nu afectează esența acestor operațiuni;

c) orice reorganizare necalificată a agentului economic se consideră vânzare a acestui agent economic și a tuturor activelor sale;

d) dacă organul fiscal stabilește că una sau mai multe părți participante la operațiune nu sînt rezidente, atunci mărirea capitalului, lichidarea sau reorganizarea agentului economic poate fi tratată drept operațiune în care nu are loc recunoașterea creșterii sau pierderilor de capital.

[Art.59 al.(1), lit.d) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(2) În cazul reorganizării calificate:

a) baza valorică a proprietății agentului economic reorganizat se consideră baza valorică a acestei proprietăți nemijlocit înainte de reorganizare;

b) redistribuirea (transmiterea) proprietății agentului economic între părțile implicate în reorganizare nu se impozitează; însă

c) orice compensație, primită de orice persoană (inclusiv de orice parte implicată în reorganizare), care nu constituie o cotă de participație în capitalul oricărei părți se consideră plată în folosul beneficiarului.

(3) Parte implicată în reorganizare este:

a) agentul economic cumpărător – agentul care procură cote de participație (sau active) în alt agent economic;

b) agentul economic procurat – agentul ale cărui cote de participație (sau active) se procură;

c) orice agent economic care apare ca rezultat al reorganizării;

d) agentul economic cote de participație (sau active) în care au fost procurate de la alt agent economic în cadrul reorganizării.

(4) În cazul distribuirii cotelor de participație în capitalul părții implicate în reorganizarea calificată unor acționari (asociați) ai acestei părți, plata respectivă nu se impozitează.

[Art.59 al.(5) abrogat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

Capitolul 9

REGULI CU PRIVIRE LA SOCIETĂȚI ȘI FONDURI DE INVESTIȚII

Articolul 60. Determinarea venitului (sau pierderilor) societății

(1) Venitul (sau pierderile) societății se consideră ca venit (sau pierderi) al persoanei juridice care folosește în evidență contabilitatea de angajamente, cu excepția faptului că societății nu i se permite:

[Art.60 al.(1) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

a) deducerea donațiilor în scopuri filantropice sau de sponsorizare, prevăzute la art.36;

b) reportarea în viitor a pierderilor, prevăzută la art.32.

(2) La determinarea venitului unui membru al societății în anul fiscal, evidența cotelor-părți ale acestui membru, distribuite pe toate componentele venitului (sau pierderilor), creșterii (sau pierderilor) de capital, deducerilor, trecerilor în cont, donațiilor în scopuri filantropice în anul respectiv se ține separat.

(3) Fiecare componentă a venitului (sau a pierderilor), a creșterii (sau a pierderilor) de capital, a deducerilor, trecerilor în cont, donațiilor în scopuri filantropice se consideră ca distribuită între membrii societății, indiferent de faptul dacă această componentă a fost sau nu distribuită.

(4) Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor reglementează prin instrucțiunile sale modul de evidență a tuturor componentelor venitului, dacă evidența fiecărei componente în parte nu este necesară pentru reflectarea corectă a venitului membrului societății.

(5) Membrului societății nu i se permite deducerea acelei părți a pierderilor, ce corespunde cotei-părți distribuite lui, care depășește baza valorică ajustată a cotei sale părți în societate, cu excepția cazurilor de lichidare a societății.

[Art.60 al.(5) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

Articolul 61. Plățile efectuate de societate

(1) Orice plată în natură efectuată de o societate se consideră ca vânzare a proprietății la prețul de piață și ca plată a sumei corespunzătoare de mijloace bănești.

(2) Orice plată efectuată de către o societate în favoarea unui membru al său (inclusiv plățile, în cazul lichidării) se include în venitul acestuia numai în măsura în care ea depășește baza valorică ajustată a cotei sale părți în societate. Dacă suma totală plătită la lichidarea societății este mai mică decât baza valorică ajustată menționată, diferența se consideră drept cotă-parte a acestui membru în pierderile societății în anul fiscal în care s-a încheiat lichidarea.

[Art.61 al.(2) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

Articolul 62. Baza valorică ajustată a cotei-părți a membrului societății

Baza valorică ajustată a cotei-părți a oricărui membru al societății reprezintă suma depusă de el în societate:

a) majorată cu cota-parte distribuită lui în venit și în creșterea de capital, care se includ în venitul brut;

b) micșorată cu suma plăților efectuate;

c) ajustată, ținându-se cont de alte venituri și cheltuieli ale societății (dacă există temei pentru aceasta).

Articolul 63. Fondurile de investiții

(1) Prevederile prezentului articol se aplică asupra activității fondurilor de investiții, activitate reglementată conform legislației.

(2) Veniturile fondului de investiții, care urmează a fi distribuite și plătite acționarilor săi, se formează din dividende, creșterea de capital, dobânzi și din alte venituri.

(3) Plățile fondului de investiții în folosul acționarilor săi se fac conform legislației privind fondurile de investiții.

(4) Veniturile fondului de investiții se impozitează în modul general stabilit.

Capitolul 10

IMPOZITAREA FONDURILOR NESTATALE DE PENSII

Articolul 64. Fondurile nestatale de pensii

Se consideră fonduri nestatale de pensii fondurile care sînt create și care activează în baza Legii nr.329-XIV din 25 martie 1999 cu privire la fondurile nestatale de pensii.

[Art.64 în redacția LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.65 exclus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

Articolul 66. Deducerea vărsămintelor

(1) Suma vărsată de către patron în numele unei persoane fizice pe parcursul anului fiscal în fondul nestatal de pensii în scopul acumulării se deduce din venitul brut.

(2) Persoanei fizice i se permite deducerea din venitul său brut a unei sume egale cu vărsămîntul făcut în fondul nestatal de pensii.

[Art.66 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.66 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

Articolul 67. Restricțiile privind deducerea vărsămintelor

(1) Pentru persoana fizică, suma dedusă, conform art.66 alin.(1), împreună cu suma dedusă, conform art.66 alin.(2), nu trebuie să depășească 15% din venitul cîștigat de ea în anul fiscal.

(2) În sensul prezentului titlu, prin *venit cîștigat* al persoanei fizice se înțelege venitul brut calculat pentru munca în calitate de angajat, obținut pentru munca în calitate de antreprenor independent sau obținut în alt mod, conform legislației. Noțiunea dată nu include venitul sub formă de pensii.

Articolul 68. Impozitarea venitului fondului nestatal de pensii

Venitul fondului nestatal de pensii nu este supus impozitării, însă orice plăți efectuate din acest fond se includ în venitul brut al beneficiarului.

[Art.68 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

Articolul 69. Fondul nestatal calificat de pensii instituit în străinătate

(1) Fondul nestatal calificat de pensii instituit în străinătate este definit de Comisia Națională a Pieței Financiare ca un fond nestatal calificat de pensii creat în conformitate cu legislația statului străin.

(2) Vărsămintele făcute de patron în numele lucrătorului sau de lucrătorul însuși în fondul nestatal calificat de pensii instituit în străinătate se deduc din venitul lui brut, în limitele stabilite la art.67 alin.(1).

(3) Vărsămintele în fondul nestatal calificat de pensii instituit în străinătate făcute de un lucrător cetățean al Republicii Moldova sau de un lucrător cetățean al unui stat străin, a cărui durată a activității de muncă în Republica Moldova se presupune că nu va depăși 5 ani, se deduc din venitul lui brut, în limita de 15% din venitul cîștigat de lucrătorul respectiv în anul fiscal.

[Art.69 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.69 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

Capitolul 10¹

IMPOZITAREA NOTARIILOR PUBLICI

Articolul 69¹. Activitatea notarială

Activitatea notarială nu este activitate de întreprinzător și nu cade sub incidența actelor normative ce reglementează această activitate.

Articolul 69². Subiectul impunerii

Subiect al impunerii este notarul public.

Articolul 69³. Obiectul impunerii

Obiect al impunerii este venitul notarului public.

Articolul 69⁴. Cheltuielile notarului public

Notarul public are dreptul să acopere, din mijloacele primite pentru servicii notariale, cheltuielile aferente exercitării activității notariale, asigurării ei tehnico-materiale, arende și întreținerii biroului notarial, plății pentru serviciile personalului tehnic angajat.

Articolul 69⁵. Cota de impozit

(1) Notarul public nu cade sub incidența art.15 din prezentul cod.

(2) Suma totală a impozitului pe venit se determină pentru notarul public în mărime de 18% din venitul lunar impozabil.

[Art.69⁵ modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Capitolul 11

IMPOZITAREA NEREZIDENȚILOR. PREVEDERI SPECIALE PENTRU TRATATELE INTERNAȚIONALE

Articolul 70. Dispoziții generale privind divizarea surselor
de venit ale nerezidenților

(1) Întregul venit al contribuabilului nerezident se împarte în venit obținut:

a) în Republica Moldova din activități de întreprinzător sau din munca prin contract (acord) de muncă;

b) peste hotarele Republicii Moldova din activități de întreprinzător sau din munca prin contract (acord) de muncă.

(2) Dacă prezentul capitol nu prevede altfel, la determinarea venitului impozabil al nerezidenților:

a) se va ține cont numai de venitul obținut în Republica Moldova;

b) se va permite deducerea numai a acelor cheltuieli, care vizează direct venitul menționat la lit.a), supus impunerii în Republica Moldova.

Articolul 71. Venitul nerezidenților obținut în
Republica Moldova

(1) Venituri ale nerezidenților obținute în Republica Moldova se consideră:

a) veniturile de la comercializarea mărfurilor;

b) veniturile din prestarea de servicii, inclusiv a serviciilor de management, financiare, de consultanță, de audit, de marketing, juridice, de agent (de intermediere), informaționale, prestate unui rezident sau unui nerezident care dispune de o reprezentanță permanentă în Republica Moldova, dacă asemenea venituri sînt cheltuieli ale reprezentanței permanente;

c) veniturile, sub formă de creștere de capital, obținute din vânzarea proprietății imobiliare aflate în Republica Moldova, determinate conform art.37-39;

d) veniturile, sub formă de creștere de capital, obținute din vânzarea proprietății, alta decît proprietatea imobiliară (cu excepția stocurilor de mărfuri și materiale), dacă cumpărătorul este rezident, determinate conform art.37-39;

e) dividendele, inclusiv cele sub formă de acțiuni sau cote-părți plătite de un agent economic rezident;

f) dobînzile pentru creanțele statului ori ale unui rezident sau nerezident care dispune de o reprezentanță permanentă în Republica Moldova, dacă asemenea dobînzii sînt cheltuieli ale reprezentanței permanente;

g) veniturile din cesiunea drepturilor de creanță unui rezident sau nerezident care dispune de o reprezentanță permanentă în Republica Moldova, dacă asemenea venituri sînt cheltuieli ale reprezentanței permanente;

h) amenda pentru neexecutarea sau executarea inadecvată de către orice persoană a obligațiilor, inclusiv în baza contractelor de executare a lucrărilor (prestare a serviciilor) și/sau conform contractelor de comerț extern de livrare a mărfurilor;

i) veniturile sub formă de onorarii, obținute de la un rezident sau nerezident care dispune de o reprezentanță permanentă în Republica Moldova, dacă asemenea venituri sînt cheltuieli ale acestei reprezentanțe;

j) royalty obținute de la un rezident sau nerezident care dispune de o reprezentanță permanentă în Republica Moldova, dacă aceste royalty sînt cheltuieli ale reprezentanței permanente;

k) veniturile din operațiunile de leasing, din darea în arendă sau în subarendă, din locațiunea sau din uzufructul proprietății aflate în Republica Moldova;

k¹) veniturile din operațiunile de leasing, din darea în arendă sau în subarendă, din locațiunea sau din uzufructul navelor maritime, aeronavelor și/sau al mijloacelor de transport feroviar ori rutier, precum și al containerelor;

l) veniturile din primele pe baza contractelor de asigurare și reasigurare;

m) veniturile din transportul internațional maritim, aerian, feroviar sau rutier, cu excepția cazurilor în care transportul se efectuează numai între punctele de destinație situate în afara Republicii Moldova;

n) veniturile obținute din activitatea desfășurată conform contractului (acordului) de muncă sau din cea desfășurată în baza altor contracte cu caracter civil, inclusiv onorariile conducătorilor, fondatorilor sau membrilor consiliului de administrație și/sau alte plăți primite de membrii organelor de conducere ale persoanei juridice rezidente, indiferent de locul exercitării efective a obligațiilor administrative încredințate acestor persoane;

o) veniturile sub formă de facilități, specificate la articolul 19, acordate de patron (beneficiar) persoanelor fizice nerezidente;

p) anuitățile plătite de fondurile nestatale de pensii rezidente;

q) veniturile obținute de către oamenii de artă, cum ar fi artiștii de teatru, de circ, de cinema, de radio, de televiziune, muzicienii și artiștii plastici sau sportivii, indiferent de faptul în adresa cărei persoane se efectuează plățile aferente acestui venit;

[Art.71 lit.q) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

r) veniturile obținute din acordarea serviciilor profesionale și altor servicii decât cele prevăzute la lit. q);

[Art.71 lit.r) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

s) veniturile din premiile acordate la concursuri;

t) comisioanele de la un rezident sau nerezident care dispune de o reprezentanță permanentă în Republica Moldova, dacă asemenea comisioane sînt cheltuieli ale reprezentanței permanente;

t¹) câștigurile de la jocuri de noroc și de la campanii promoționale;

u) alte venituri, care nu sînt specificate la literele precedente, cu condiția ca acestea să nu fie scutite de impunere potrivit legislației fiscale sau altor acte legislative.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), veniturile nerezidenților, cu excepția celor care dispun de o reprezentanță permanentă în Republica Moldova, din transportul internațional aerian obținute din efectuarea curselor regulate nu sînt considerate venituri obținute în Republica Moldova.

[Art.71 al.(2) introdus prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14; alineatul unic devine al.(1)]

[Art.71 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.71 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.71 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 72. Venitul obținut peste hotarele Republicii Moldova

Componentele venitului obținut peste hotarele Republicii Moldova sînt analogice componentelor venitului indicate în art.71.

Articolul 73. Reguli de impozitare a veniturilor nerezidenților

care nu desfășoară activitate în Republica Moldova

printr-o reprezentanță permanentă

(1) Veniturile persoanelor juridice nerezidente, specificate la art.71, care nu țin de o reprezentanță permanentă în Republica Moldova urmează a fi supuse impunerii la sursa de plată potrivit art.91, fără dreptul la deduceri, cu excepția veniturilor din prestarea de servicii ce țin de deschiderea și gestionarea conturilor corespondente ale băncilor corespondente și de efectuarea decontărilor.

(2) Impozitarea veniturilor persoanelor juridice nerezidente la sursa de plată se efectuează, indiferent de distribuirea de către asemenea persoane a veniturilor lor, în folosul unor terți și/sau al subdiviziunilor lor în alte state.

(3) Veniturile persoanelor fizice nerezidente, specificate la art.71, care nu țin de o reprezentanță permanentă în Republica Moldova urmează a fi supuse impunerii la sursa de plată potrivit art.91, fără dreptul la deduceri, cu excepția veniturilor menționate la alin.(4).

(4) Veniturile persoanelor fizice nerezidente, specificate la art.71 lit.n) și o), urmează a fi supuse impozitării la sursa de plată în modul prevăzut la art.88, fără dreptul la deduceri și/sau scutiri aferente acestor venituri.

(5) Impozitul pe venit la sursa de plată se reține de la nerezidenți indiferent de forma și locul achitării venitului.

Articolul 74. Reguli de impozitare a veniturilor nerezidenților
obținute de la alte persoane rezidente

(1) Veniturile nerezidenților obținute în Republica Moldova de la persoane altele decât cele menționate la art.90 urmează a fi supuse impozitului pe venit conform prezentului articol la cota specificată la art.91 sau la cotele prevăzute la art.15 lit.a), pentru veniturile specificate la art.71 lit.n) și o), fără dreptul la deduceri și/sau scutiri aferente acestor venituri.

(2) Nerezidenții care corespund condițiilor alin.(1) și care obțin venituri specificate la art.71 lit.a)-k), n), o), q)-s) și u), îndeplinesc cerințele alin.(3), calculează și achită impozitul pe venit de sine stătător conform alin.(4).

(3) Nerezidenții sînt obligați să informeze organul fiscal la locul de rezidență despre activitatea lor în termen de 15 zile de la data sosirii în Republica Moldova.

(4) Nerezidenții menționați în prezentul articol, în termen de 3 zile de la încheierea activității în Republica Moldova, sînt obligați să prezinte organului fiscal, menționat la alin.(3), documentul cu privire la impozitul pe venit, conform formei aprobate de Guvern, și să achite impozitul pe venit la cota specificată la art.91 sau la cotele prevăzute la art.15 lit.a), pentru veniturile specificate la art.71 lit.n) și o), fără dreptul la deduceri și/sau scutiri aferente acestor venituri. La documentul cu privire la impozitul pe venit se anexează copia contractului (acordului) de muncă sau a altui contract cu caracter civil, alte documente care confirmă suma venitului impozabil și a impozitului pe venit reținut la sursa de plată.

(5) Prevederile prezentului articol se aplică veniturilor obținute de către nerezidenți, care nu cad sub incidența art.73 și 75.

[Art.74 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.74 modificat prin LP280-XVI din 14.12.07, MO94-96/30.05.08 art.349; în vigoare 01.01.09]

Articolul 75. Reguli de impozitare a nerezidenților care
desfășoară activitate în Republica Moldova
printr-o reprezentanță permanentă

(1) Venituri ale nerezidenților care desfășoară activitate printr-o reprezentanță permanentă, obținute în Republica Moldova, se consideră veniturile specificate la art.71 lit.a)-m), r), t) și u).

(2) În cazul nerezidenților care au reprezentanță permanentă potrivit art.5 pct.15), aceasta se consideră, în scopuri fiscale, ca agent economic rezident, dar numai în raport cu venitul obținut în Republica Moldova în conformitate cu alin.(1) și cu:

a) cheltuielile de conducere și generale de administrare, conform prevederilor standardelor naționale de contabilitate sau ale standardelor internaționale de raportare financiară decontate de nerezidenți și înregistrate de reprezentanța permanentă, care sînt deductibile în limita a 10% din salariul calculat al angajaților acestei reprezentanțe permanente;

[Art.75 al.(2), lit.a) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

b) cheltuielile legate nemijlocit de acest venit, confirmate documentar, potrivit prevederilor titlului II.

(3) Evidența nerezidenților care au reprezentanță permanentă, în calitate de contribuabil, se efectuează în conformitate cu capitolul 4 din titlul V.

(4) Reprezentanța permanentă a nerezidentului, situată în Republica Moldova, nu are dreptul de a trece la deduceri sumele prezentate de către acest nerezident sub formă de:

a) royalty, onorarii și alte plăți similare pentru utilizarea sau concesiunea proprietății sau a rezultatelor activității sale intelectuale;

- b) plăți pentru serviciile prestate de acesta;
- c) dobânzi și alte remunerații pentru împrumuturile acordate de către acesta;
- d) cheltuieli care nu țin de obținerea veniturilor din activitatea desfășurată în Republica Moldova;
- e) cheltuieli care nu sînt confirmate documentar.

(5) Prin derogare de la prevederile prezentului articol, munca conform contractului (acordului) de muncă sau altui contract (acord) cu caracter civil, exercitată de persoanele fizice nerezidente, nu conduce la formarea reprezentanței permanente a acestor persoane fizice.

[Art.75 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

Articolul 76. Reguli pentru nerezidenți care au reprezentanță

pe teritoriul Republicii Moldova

(1) Faptul că nerezidenții au reprezentanță pe teritoriul Republicii Moldova, conform art.5 pct.20), nu constituie temei pentru recunoașterea acestor persoane în calitate de plătitori ai impozitului pe venit, cu toate consecințele care rezultă din legislația fiscală, în afara celor prevăzute la alin.(2) și cu excepția obligației de a reține impozit pe venit la sursa de plată conform art.88 și 90.

(2) Reprezentanței i se atribuie cod fiscal în conformitate cu prezentul cod.

(3) Reprezentanța urmează să țină evidența contabilă conform cerințelor prevăzute de Legea contabilității și de standardele naționale de contabilitate sau de standardele internaționale de raportare financiară și să prezinte anual organului fiscal de la locul de rezidență, nu mai târziu de 31 martie a anului imediat următor anului fiscal de gestiune, darea de seamă fiscală aferentă activității desfășurate în Republica Moldova.

[Art.76 al.(3) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(4) După încheierea activității în Republica Moldova, nerezidenții care au reprezentanță pe teritoriul Republicii Moldova sînt obligați să prezinte, în termen de 10 zile, documentul cu privire la activitatea exercitată, cu anexarea documentelor confirmative. Acest document se prezintă organului fiscal, specificat la alin.(3), dacă legislația fiscală nu prevede altfel.

(5) Modul și forma documentului, specificate la alin.(3) și (4), se reglementează de către Guvern.

[Art.76 modificat prin LP280-XVI din 14.12.07, MO94-96/30.05.08 art.349; în vigoare 01.01.09]

Articolul 77. Reguli pentru nerezidenți care exercită activitate

pe șantierul de construcție

(1) În sensul prezentului capitol, șantierul de construcție al nerezidentului pe teritoriul Republicii Moldova înseamnă:

a) locul de construcție a noilor obiecte, precum și de reconstrucție, lărgire, reutilare tehnică și/sau reparare a obiectelor existente de proprietate imobiliară;

b) locul de construire și/sau montare, reparare, reconstruire și/sau reutilare tehnică a clădirilor, inclusiv a instalațiilor plutitoare și de foraj, precum și a mașinilor și utilajului a căror funcționare normală necesită fixare dură pe fundament sau pe elementele de construcție ale clădirilor, edificiilor sau ale obiectelor plutitoare.

(2) La stabilirea termenului de existență a șantierului de construcție, în scopul determinării statutului nerezidentului pe teritoriul Republicii Moldova în sensul prezentului capitol, inclusiv la calcularea impozitului pe venit și luarea la evidență a nerezidentului la organele fiscale, lucrările și alte operațiuni, a căror durată se include în acest termen, cuprind toate lucrările de pregătire, construire și/sau montare exercitate de nerezident pe acest șantier de construcție, inclusiv lucrările de creare a căilor de acces, comunicațiilor, cablurilor electrice, drenajului și altor obiecte de infrastructură, în afară de obiectele de infrastructură inițial create în alte scopuri decît cele ce țin de acest șantier de construcție.

(3) În cazul în care nerezidentul, fiind antreprenor general, încredințează exercitarea unei părți a lucrărilor în antrepriză altor persoane (subantreprenori), perioada de timp consumată de subantreprenori pentru exercitarea lucrărilor se consideră perioadă de timp consumată de însuși antreprenorul general. Această prevedere nu se aplică perioadei de lucrări exercitate de subantreprenor, conform contractelor directe cu beneficiarul, și care nu se includ în volumul de lucrări încredințat antreprenorului general, cu

excepția cazurilor în care aceste persoane și antreprenorul general sînt persoane interdependente, potrivit art.5 pct.12).

(4) În cazul în care subantreprenorul, menționat la alin.(3), este nerezident, activitatea sa pe acest șantier de construcție, de asemenea, se consideră că constituie reprezentanță permanentă a acestui subantreprenor pe teritoriul Republicii Moldova.

(5) Începutul existenței șantierului de construcție în scopuri fiscale se consideră prima din următoarele date:

a) data semnării actului de transmitere a șantierului către antreprenorul general (a actului de admitere a personalului subantreprenorului pentru exercitarea părții sale din volumul total de lucrări); sau

b) data începerii efective a lucrărilor.

(6) Expirarea termenului de existență a șantierului de construcție se consideră data semnării de către beneficiar a actului de primire a obiectului sau a complexului de lucrări prevăzute de contract. Terminarea de către subantreprenor a lucrărilor se consideră data semnării de către antreprenorul general a actului de primire a lucrărilor. În cazul în care actul de primire nu a fost perfectat sau lucrările au fost finisate efectiv după data semnării unui astfel de act, se consideră că șantierul de construcție și-a încetat existența (lucrările subantreprenorului se consideră finisate) la data finisării efective a lucrărilor de pregătire, construire sau montare, care se includ în volumul lucrărilor persoanei respective pe acest șantier de construcție.

(7) Nu se consideră că șantierul de construcție și-a încetat existența dacă lucrările pe acesta sînt temporar întrerupte, cu excepția cazurilor de conservare a obiectului pe un termen ce depășește 90 de zile conform deciziei organelor de administrare publică, adoptate în limitele competenței lor sau în urma acțiunii unor circumstanțe de forță majoră. Continuarea sau reluarea, după întrerupere, a lucrărilor pe șantierul de construcție după semnarea actului specificat la alin.(5) conduce la anexarea termenului de exercitare a lucrărilor continuate sau reluate și al întreruperii între lucrări la termenul total de existență a șantierului de construcție numai în cazul în care:

a) teritoriul lucrărilor reluate este teritoriul lucrărilor anterior suspendate sau este strîns legat de acesta;

b) lucrările continuate sau reluate la obiect sînt încredințate persoanei care anterior a exercitat lucrările pe acest șantier de construcție sau noul și anteriorul antreprenor sînt persoane interdependente.

(8) Dacă continuarea sau reluarea lucrărilor, conform alin.(7), este legată de construirea sau montarea unui obiect nou pe același șantier de construcție sau de lărgirea obiectului anterior finisat, termenul exercitării unor astfel de lucrări continuate sau reluate și al întreruperii între lucrări, de asemenea, se anexează la termenul total de existență a șantierului de construcție. În celelalte cazuri, inclusiv exercitarea reparării, reconstruirii sau reutilării tehnice a obiectului anterior predat beneficiarului, termenul exercitării lucrărilor continuate sau reluate și al întreruperii între lucrări nu se anexează la termenul total de existență a șantierului de construcție, lucrărilor începute la obiectul anterior predat.

(9) Construirea sau montarea unor astfel de obiecte precum construirea drumurilor, viaductelor, canalelor, construirea comunicațiilor, în cadrul exercitării lucrărilor la care se schimbă amplasarea geografică de exercitare a lor, se consideră activitate exercitată pe un singur șantier de construcție.

Articolul 78. Venitul persoanei fizice care încetează a
mai fi rezidentă sau care obține statut de
rezident

(1) Persoana fizică care încetează a mai fi rezidentă este considerată persoana care ca și cum ar fi vîndut toată proprietatea, exceptînd proprietatea imobiliară, la prețul ei de piață la momentul cînd a încetat a mai fi rezidentă.

(2) Orice persoană fizică nerezidentă care obține statutul de rezident are dreptul la determinarea valorii de piață a proprietății sale la momentul obținerii statutului de rezident. Valoarea determinată în acest mod constituie baza valorică a proprietății sale, care se ia în considerare la stabilirea venitului contribuabilului de pe urma vînzării acestei proprietăți.

Articolul 79. Trecerea în cont a impozitelor

Persoana fizică nerezidentă care prezintă declarația cu privire la impozitul pe venit are dreptul la trecerea în cont a impozitelor reținute din salariul său în conformitate cu art.88.

[Art.79¹ exclus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.79² exclus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

Articolul 79³. Prevederi speciale privind tratatele internaționale

(1) Aplicarea tratatelor internaționale care reglementează impozitarea sau includ norme ce reglementează impozitarea se efectuează în modul stabilit de prevederile tratatelor internaționale și ale legislației fiscale din Republica Moldova. Prevederile tratatelor internaționale prevalează asupra legislației fiscale din Republica Moldova, iar în cazul în care sînt cote diferite de impozitare în tratatele internaționale și în legislația fiscală din Republica Moldova, se aplică cotele de impozitare mai favorabile. Pentru interpretarea prevederilor tratatelor internaționale încheiate de Republica Moldova cu alte state se utilizează Comentariile la Modelul Convenției pentru evitarea dublei impuneri al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

(2) Pentru aplicarea prevederilor tratatelor internaționale, nerezidentul are obligația de a prezenta plătitorului de venit, pînă la data achitării venitului, un certificat de rezidență eliberat de autoritatea competentă din statul său de rezidență. Certificatul de rezidență emis într-o limbă străină se prezintă plătitorului de venit cu traducere în limba de stat, cu excepția celui emis în limba engleză sau în limba rusă. Certificatul de rezidență se prezintă în original pentru fiecare perioadă fiscală în care se achită venitul, indiferent de numărul, regularitatea plăților și de tipul venitului achitat. În cazul în care certificatul de rezidență nu a fost prezentat pentru perioada fiscală respectivă, se vor aplica prevederile legislației fiscale din Republica Moldova.

(3) În cazul în care impozitul a fost reținut la sursă înainte de prezentarea certificatului de rezidență, suma impozitului reținut în plus pe parcursul anului este restituită plătitorului de venit sau nerezidentului, la cererea nerezidentului, în termenul de prescripție stabilit de legislația fiscală din Republica Moldova.

(4) Cererea de restituire a impozitului reținut în plus urmează să fie perfectată și depusă fie de către plătitorul de venit rezident, fie de către o altă persoană împuternicită de nerezident. În acest sens, solicitantul va acționa în relațiile cu organele fiscale din Republica Moldova în numele nerezidentului. Restituirea impozitului reținut în plus se efectuează către solicitant în cazul în care acesta nu are restanțe la buget. Restituirea impozitului pe venit reținut la achitarea veniturilor din surse aflate în Republica Moldova nu se acceptă în cazul în care venitul (din care a fost reținut un impozit) a fost obținut prin intermediul reprezentanței permanente a nerezidentului. Documentele ce urmează a fi prezentate de către solicitant autorităților competente pentru restituirea impozitului achitat în plus sînt stabilite de Guvern.

(5) Pentru impozitele reținute la sursă în Republica Moldova, autoritatea competentă eliberează nerezidentului un certificat privind atestarea impozitului pe venit achitat în Republica Moldova. Forma certificatului și lista documentelor în baza cărora se eliberează certificatul se stabilesc de Guvern.

(6) În cazul în care certificatul privind atestarea impozitului pe venit achitat în Republica Moldova a fost eliberat anterior, cererea pentru restituirea impozitului pe venit reținut din surse aflate în Republica Moldova este executată doar în situația notificării nerezidentului și a autorității competente a statului străin despre anularea certificatului emis anterior privind atestarea impozitului pe venit.

(7) În cazul în care cererea pentru restituirea impozitului pe venit reținut din surse aflate în Republica Moldova a fost executată anterior, certificatul privind atestarea impozitului pe venit achitat în Republica Moldova poate fi emis numai dacă:

a) suma impozitului pe venit reflectată în certificatul privind atestarea impozitului pe venit achitat în Republica Moldova reprezintă suma impozitului pe venit care nu a fost restituită;

b) nerezidentul a rambursat impozitul pe venit restituit anterior.

(8) În cazul în care tratatele internaționale au fost aplicate incorect și au condus la neachitarea sau achitarea parțială la buget a impozitului pe venit, plătitorul de venit rezident care este obligat să rețină la sursă și să plătească impozitul poartă răspundere în conformitate cu prezentul cod.

[Art.79³ în redacția LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.79³ modificat prin LP280-XVI din 14.12.07, MO94-96/30.05.08 art.349; în vigoare 01.01.09]

Capitolul 12

REGIMUL FISCAL PENTRU DIVIDENDE

Articolul 80. Impozitarea dividendelor

(1) Agentul economic achită dividende acționarilor (asociaților) săi din venitul rămas după impozitare.

[Art.80 al.(2) exclus prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

Articolul 80¹. Achitarea prealabilă a impozitului în cazul repartizării dividendelor

(1) Persoanele specificate la art.90 care achită dividende acționarilor (asociaților) săi pe parcursul anului fiscal achită ca parte a impozitului o sumă egală cu 12% din profitul anului fiscal în curs, din care se vor achita dividende.

(2) Suma impozitului achitată de agentul economic conform alin.(1) este trecută în cont ca impozit aplicat veniturii impozabil al agentului economic respectiv pentru anul fiscal în care a fost făcută achitarea.

(3) Dacă, în vreun an fiscal, trecerile în cont, permise agentului economic în conformitate cu alin.(2), depășesc suma impozitului pe venit în anul respectiv, diferența va fi compensată conform modului stabilit în art.175 și 176.

(4) Prevederile prezentului articol nu se aplică agenților economici impozitați conform regimului fiscal stabilit la cap.7¹.

[Art.80¹ modificat prin LP62 din 30.03.12, MO64/03.04.12 art.215]

[Art.80¹ modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

Capitolul 13

TRECEREA ÎN CONT A IMPOZITELOR

Articolul 81. Trecerea în cont a impozitelor calculate și reținute

(1) În limitele anului fiscal, contribuabilii au dreptul de a trece în contul impozitului pe venit:

a) sumele reținute de la ei pe parcursul anului fiscal respectiv în conformitate cu art.88, 89 și 90;

[Art.81 al.(1), lit.b) abrogată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

c) plățile efectuate pe parcursul anului fiscal respectiv în conformitate cu art.84;

d) impozitele achitate în afara Republicii Moldova, a căror trecere în cont este permisă în conformitate cu art.82, pentru sumele plătite sau calculate pentru același an fiscal.

(2) Dacă trecerile în cont, la care contribuabilul are dreptul în conformitate cu alin.(1) lit.a) și c), depășesc suma totală a impozitului pe venit calculată conform art.15, organul fiscal efectuează stingerea obligației fiscale prin compensare – conform art.175 și, după caz, restituirea la cont – conform art.176.

Articolul 82. Trecerea în cont a impozitului achitat în străinătate

(1) Contribuabilul are dreptul de a trece în cont impozitul pe venit, achitat în orice stat străin, dacă acest venit urmează a fi supus impozitării și în Republica Moldova. Trecerea în cont a impozitului pe venit poate fi efectuată cu condiția prezentării de către contribuabil a documentului, care confirmă achitarea (reținerea) impozitului pe venit peste hotarele Republicii Moldova, certificat de organul competent al statului străin respectiv, cu traducere în limba de stat.

(2) Mărimea trecerii în cont, specificată la alin.(1), pentru orice an fiscal nu poate depăși suma care ar fi fost calculată la cotele aplicate în Republica Moldova față de acest venit.

(3) Trecerea în cont a impozitului achitat în alt stat se efectuează în anul în care venitul respectiv este supus impozitării în Republica Moldova.

Capitolul 14

PREZENTAREA DECLARAȚIEI CU PRIVIRE LA IMPOZITUL PE VENIT ȘI A DOCUMENTULUI CU PRIVIRE LA VENITUL SOCIETĂȚII. UTILIZAREA CODULUI FISCAL

Articolul 83. Prezentarea declarației cu privire la impozitul
pe venit și a documentului cu privire la venitul
societății

(1) Dreptul de a prezenta declarația cu privire la impozitul pe venit îl au toți contribuabilii.

(2) Sînt obligați să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit:

a) persoanele fizice rezidente (cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini, apatrizii, inclusiv membrii societăților și acționarii fondurilor de investiții) care au obligații privind achitarea impozitului;

b) persoanele fizice rezidente (cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii, inclusiv membrii societăților și acționarii fondurilor de investiții) care nu au obligații privind achitarea impozitului, dar:

- obțin venit impozabil din surse altele decît salariul, cu excepția cazurilor în care obțin venituri impozabile doar din plățile primite conform art.90, care depășește suma scutirii personale de 9516 lei pe an, acordate conform art.33 alin.(1);

- obțin venit impozabil sub formă de salariu, care depășește suma de 27852 lei pe an, cu excepția persoanelor fizice care obțin venit sub formă de salariu la un singur loc de muncă;

- obțin venituri impozabile atît sub formă de salariu, cît și din orice alte surse, a căror sumă totală depășește 27852 lei pe an;

- obțin venit impozabil care depășește suma de 27852 lei pe an doar din plățile primite conform art.90;

[Art.83 al.(2), lit.b) modificată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

c) persoanele juridice rezidente, cu excepția autorităților publice și instituțiilor publice, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului;

d) formele organizatorice rezidenți cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, precum și persoanele care administrează succesiunea conform art.17, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului;

e) reprezentanța permanentă a nerezidentului în Republica Moldova, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului.

(3) Societățile definite la art.5 pct.9) și la capitolul 9, în persoana conducătorului sau altui reprezentant al acestora, sînt obligate să prezinte un document cu privire la venitul obținut de societate în anul fiscal, însoțit de informația necesară, în conformitate cu cerințele stabilite de Guvern.

(4) Declarația cu privire la impozitul pe venit sau documentul cu privire la venitul societății se completează în conformitate cu procedura stabilită de Guvern, potrivit formei aprobate de acesta, și se prezintă organului fiscal nu mai tîrziu de 31 martie a anului următor anului fiscal de gestiune, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(5)-(10). În cazul depistării de către contribuabil, după 31 martie, în declarația prezentată organului fiscal sau în documentul cu privire la venitul societății, a greșelilor care au drept consecință necesitatea introducerii corectărilor în declarația fiscală sau în documentul cu privire la venitul societății, contribuabilul are dreptul să prezinte, în condițiile prezentului cod, o dare de seamă corectată.

[Art.83 al.(4) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(5) Persoanele fizice care nu sînt obligate să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit, la depistarea faptului de plată în plus la impozit, au dreptul, să prezinte o declarație în care vor indica suma plătită în plus la impozit, care urmează să fie restituită conform legislației fiscale.

[Art.83 al.(5) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(6) Dacă contribuabilul persoană juridică, reprezentanța permanentă, forma organizatorică cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, își încetează activitatea pe parcursul anului fiscal, persoana responsabilă a acestuia este obligată, în termen de 25 de zile de la încetarea activității, să informeze despre aceasta în scris organul teritorial al Serviciului Fiscal de Stat și, în termen de 6 luni de la luarea deciziei de încetare a activității, să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit pentru întreaga perioadă a anului de gestiune pe parcursul căruia persoana juridică, reprezentanța permanentă, forma organizatorică cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, a desfășurat activitate de întreprinzător.

[Art.83 al.(6) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(7) Dacă contribuabilul intenționează să-și schimbe domiciliul permanent din Republica Moldova în altă țară, el este obligat să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit, în modul stabilit de Guvern, pentru întreaga perioadă a anului de gestiune cât a fost rezident.

(8) La cererea în scris a persoanei fizice, organul fiscal poate prelungi (în limite rezonabile) termenul de prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit. Prelungirea termenului se admite numai în cazul în care cererea a fost depusă înainte de expirarea termenului stabilit pentru prezentarea declarației.

[Art.83 al.(8) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(9) Prin derogare de la prevederile alin.(2) lit.d), gospodăria țărănească (de fermier) care pe parcursul perioadei fiscale nu a avut angajați și nu a obținut venit impozabil este scutită de obligația privind prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit.

(10) Reprezentanța care obține statut de reprezentanță permanentă, conform art.5 pct.15), în termen de 30 de zile din ziua obținerii acestui statut, este obligată să prezinte organului teritorial al Serviciului Fiscal de Stat declarația cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală a anului precedent pe parcursul căruia a fost desfășurată activitatea de întreprinzător.

(11) Prin derogare de la prevederile alin.(2) lit.d), întreprinzătorul individual sau gospodăria țărănească (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați pe parcursul întregii perioade fiscale nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de TVA prezintă, nu mai târziu de data de 31 martie a anului următor anului fiscal de gestiune, o dare de seamă fiscală unificată (declarație) cu privire la impozitul pe venit.

(12) Darea de seamă fiscală cu privire la impozitul pe venit se prezintă utilizînd, în mod obligatoriu, metode automatizate de raportare electronică, în condițiile stipulate la art.187 alin.(2¹).

[Art.83 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.83 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.83 completat prin LP48 din 26.03.11, MO53/04.04.01 art.114; în vigoare 04.04.11]

[Art.83 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.83 modificat prin LP280-XVI din 14.12.07, MO94-96/30.05.08 art.349; în vigoare 01.01.09]

[Art.83 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

[Art.83 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 84. Achitarea impozitului în rate

(1) Agenții economici sînt obligați să achite, nu mai târziu de 31 martie, 30 iunie, 30 septembrie și 31 decembrie ale anului fiscal, sume egale cu 1/4 din:

a) suma calculată drept impozit ce urmează a fi plătit, conform prezentului titlu, pentru anul respectiv; sau

b) impozitul ce urma să fie plătit, conform prezentului titlu, pentru anul precedent.

[Art.84 al.(1¹) abrogat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(2) Întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești (de fermier), obligate să achite impozitul în rate conform alin.(1) și (1¹), dispun de dreptul de a achita impozitul în două etape: 1/4 din suma indicată la

alin.(1) lit.a) sau b) – pînă la 30 septembrie și 3/4 din această sumă – pînă la 31 decembrie ale anului fiscal.

(3) Întreprinderile, instituțiile și organizațiile care au subdiviziuni în afara unității administrativ-teritoriale în care se află sediul central transferă la bugetele unităților administrativ-teritoriale de la sediul subdiviziunilor partea impozitului pe venit calculată proporțional numărului mediu scriptic de salariați ai subdiviziunii pentru anul precedent ori partea impozitului pe venit calculată proporțional venitului obținut de subdiviziune conform datelor din evidența financiară a acesteia pe anul precedent.

(4) Prevederile prezentului articol nu se aplică agenților economici impozitați conform regimului fiscal stabilit la cap.7¹.

[Art.84 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.84 modificat prin LP63 din 30.03.12, MO64/03.04.12 art.217]

[Art.84 completat prin LP62 din 30.03.12, MO64/03.04.12 art.215]

[Art.84 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

Articolul 85. Semnarea declarațiilor și altor documente

(1) Declarația, darea de seamă sau alte documente care, potrivit prevederilor prezentului titlu, urmează a fi prezentate organului fiscal trebuie să fie perfectate și semnate în conformitate cu regulile și formele stabilite de către Serviciul Fiscal de Stat.

[Art.85 al.(1) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(2) Numele persoanei fizice indicat în orice document semnat de aceasta servește drept dovadă că documentul a fost semnat anume de către persoana respectivă, dacă nu există probe contrare.

(3) Declarația cu privire la impozitul pe venit a unei persoane juridice trebuie să fie semnată de către persoana sau persoanele respective cu funcții de răspundere.

(4) Declarațiile și alte documente care, potrivit prevederilor prezentului titlu, urmează a fi prezentate organului fiscal trebuie să conțină o notificare a contribuabilului că, în cazul în care va include în documentele respective informații false sau care induc în eroare, el va purta răspundere în conformitate cu legislația.

[Art.85 al.(4) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

Articolul 86. Utilizarea codului fiscal

Fiecare persoană care obține venit sau care efectuează plăți impozabile, în conformitate cu prezentul titlu, utilizează codul fiscal atribuit (obținut) în scopul evidenței contribuabililor în modul prevăzut de prezentul cod și de alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta.

Articolul 87. Termenele, modul, forma și locul achitării impozitului

(1) Contribuabilul care, conform art.83, este obligat să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit (fără cererea suplimentară din partea organelor fiscale) achită impozitul pe venit nu mai târziu de termenul stabilit pentru prezentarea declarației (fără a ține cont de prelungirea termenului).

[Art.87 al.(1) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(2) Modul, forma și locul achitării impozitului sînt reglementate de Guvern.

(3) În cazul primirii unui aviz sau cereri din partea organului fiscal, suma impozitului, penalităților și amenzilor aferente lui, indicată în aviz sau cerere, urmează a fi plătită de către contribuabil în termenul și modul general stabilit de prezentul cod și de actele normative adoptate pentru executarea prezentului cod.

[Art.87 al.(3) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(4) Avizul sau cererea organului fiscal se înmînează contribuabilului personal sau i se expediază prin poștă la ultima adresă a acestuia indicată în registrul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor.

[Art.87 al.(4) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

[Art.87 modificat prin LP280-XVI din 14.12.07, MO94-96/30.05.08 art.349; în vigoare 01.01.09]

Capitolul 15

REȚINEREA IMPOZITULUI LA SURSA DE PLATĂ

Articolul 88. Reținerea impozitului din salariu

(1) Fiecare patron care plătește lucrătorului salariu (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, ținând cont de scutirile solicitate de angajat și de deduceri, și să rețină din aceste plăți un impozit, determinat conform modului stabilit de Guvern.

(2) Pentru obținerea scutirilor, lucrătorul, nu mai târziu de data stabilită pentru începerea muncii ca angajat, prezintă patronului o cerere semnată de el privind acordarea scutirilor la care are dreptul, anexînd la ea documentele ce certifică acest drept. Lucrătorul care nu-și schimbă locul de muncă nu este obligat să prezinte anual patronului cererea privind acordarea scutirilor și documentele corespunzătoare, cu excepția cazurilor în care angajatul obține dreptul la scutiri suplimentare sau pierde dreptul la unele scutiri.

(3) Dacă pe parcursul anului fiscal se schimbă suma scutirilor la care are drept lucrătorul, acesta este obligat să prezinte patronului, în termen de 10 zile de la data cînd a avut loc schimbarea, o nouă cerere semnată de el cu documentele corespunzătoare.

(4) Prezentarea cu bună știință în cerere și în documentele care confirmă dreptul la scutiri a unor informații false sau care induc în eroare atrage după sine aplicarea amenzii și răspunderea penală prevăzute de legislație.

(5) Dacă o persoană fizică care nu desfășoară activitate de întreprinzător prestează servicii și/sau lucrări, venitul ei este considerat de patron drept salariu din care se reține impozitul conform cotelor prevăzute la art.15 lit.a).

(6) Lucrătorul are dreptul să ceară ca patronul să rețină din plăți impozitul la cota de 18%.

(7) Persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier), pot dispune asupra destinației unei sume de pînă la 2% din suma calculată la buget a impozitului pe venit din salariu pentru susținerea organizațiilor necomerciale de utilitate publică și a instituțiilor religioase. Mecanismul de repartizare procentuală și lista organizațiilor necomerciale de utilitate publică și a instituțiilor religioase care beneficiază de direcționarea unui quantum procentual din impozitul pe venit achitat pe parcursul unui an se stabilesc de Guvern.

[Art.88 al.(7) declarat neconstituțional prin HCC7 din 13.02.14, MO92-98/18.04.14 art.12; în vigoare 13.02.14]

[Art.88 al.(7) introdus prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

[Art.88 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.88 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.88 modificat prin LP280-XVI din 14.12.07, MO94-96/30.05.08 art.349; în vigoare 01.01.09]

[Art.88 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 89. Reținerea impozitului din dobînzii

Fiecare plătitor de dobînzii în folosul persoanelor fizice, cu excepția celor efectuate în folosul întreprinzătorilor individuali și al gospodăriilor țărănești (de fermier), este obligat să rețină din fiecare dobîndă și să achite ca parte a impozitului o sumă egală cu 15% din plată.

[Art.89 în redacția LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.89 modificat prin LP62 din 30.03.12, MO64/03.04.12 art.215]

[Art.89 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.89 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

Articolul 90. Reținerile din alte plăți efectuate în folosul rezidentului

Orice persoană care desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția deținătorilor de patente de întreprinzător, orice reprezentanță conform art.5 pct.20), reprezentanță permanentă, instituție, organizație, inclusiv orice autoritate publică și instituție publică, reține, în prealabil, ca parte a impozitului, o sumă în mărime de 7% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice, cu excepția

deținătorilor de patente de întreprinzător, a întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier), a cabinetului avocatului, a notarului public, a executorului judecătoresc, a biroului individual al mediatorului, pe veniturile obținute de către aceasta conform art.18. Nu se reține în prealabil suma în mărime de 7% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice pe veniturile obținute de către aceasta, conform art.20, 88, 89, 90¹ și 91, precum și din suma arendei terenurilor agricole și/sau înstrăinării activelor de capital ale persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova conform contractelor de leasing, lease-back, gaj, ipotecă și/sau în cazurile de înstrăinare forțată a activelor de capital.

[Art.90 modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

[Art.90 în redacția LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.90 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit

[Art.90¹ al.(1) abrogat prin LP166 din 11.10.13, MO243-247/01.10.13 art.687]

[Art.90¹ al.(2) exclus prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

(3) Persoanele specificate la art.90 rețin un impozit în mărime de 10% din veniturile obținute de către persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, de la transmiterea în posesie și/sau folosință (locațiune, arendă, uzufruct) a proprietății mobiliare și imobiliare, cu excepția arendei terenurilor agricole.

(3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de:

- 6% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, cu excepția celor aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv;

- 15% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv;

- 15% din suma retrasă din capitalul social aferentă majorării capitalului social din repartizarea profitului net și/sau altor surse constatate în capitalul propriu între acționari (asociați) în perioadele fiscale 2010–2011 inclusiv, în conformitate cu cota de participație depusă în capitalul social;

- 12% din royalty achitate în folosul persoanelor fizice.

Prevederile de la liniuțele întâi și a doua ale prezentului alineat se aplică și în cazul dividendelor achitate prealabil pe parcursul perioadei fiscale.

[Art.90¹ al.(3²) exclus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

(3³) Fiecare plătitor de câștiguri urmează să rețină și să verse la buget un impozit în mărime de:

- 18% din câștigurile de la jocurile de noroc, cu excepția câștigurilor de la campaniile promoționale și/sau din loterii;

- 18% din câștigurile de la campaniile promoționale și/sau din loterii, în partea în care valoarea fiecărui câștig depășește 10% din scutirea personală stabilită la art.33 alin.(1), dar nu depășește 50 mii lei;

- 25% din câștigurile de la campaniile promoționale și/sau din loterii, în partea în care valoarea fiecărui câștig este egală sau depășește 50 mii lei.

[Art.90¹ al.(3³) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(3⁴) Subiecții impunerii persoane fizice, care nu desfășoară activitate de întreprinzător și transmit altor persoane decât cele specificate la art.90 în posesie și/sau în folosință (locațiune, arendă, uzufruct) proprietate imobiliară, achită impozit în mărime de 5% din valoarea contractului. Persoanele menționate sînt obligate, în termen de 3 zile de la data încheierii contractului, să înregistreze contractul încheiat la organul fiscal în raza căruia sînt deservite. Acest impozit se achită lunar cel tîrziu la data de 2 a lunii în curs, sau în avans. Dacă proprietatea imobiliară a fost transmisă în posesie și/sau în folosință (locațiune, arendă, uzufruct) după data de 2, termenul de plată în această lună va fi a doua zi din momentul încheierii contractului. Suma impozitului achitat în avans nu se va restitui din buget.

(3⁵) Persoanele specificate la art. 90 rețin un impozit în mărime de 2% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier), pe veniturile obținute de către acestea aferente livrării producției din fitotehnie și horticultură

în formă naturală, inclusiv a nucilor și a produselor derivate din nuci, și a producției din zootehnie în formă naturală, în masă vie și sacrificată, cu excepția laptelui natural.

[Art.90¹ al.(3⁵) modificat prin LP47 din 27.03.14, MO99-102/25.04.14 art.251]

[Art.90¹ al.(3⁵) introdus prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(4) Reținerea finală a impozitului stabilit prin prezentul articol scutește beneficiarul câștigurilor și veniturilor specificate la alin.(1), (3), (3¹), (3³), (3⁴) și (3⁵) de la includerea lor în componența venitului brut, precum și de la declararea acestora.

[Art.90¹ al.(4) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

[Art.90¹ modificat prin LP307 din 26.12.12, MO26/04.02.13 art.95]

[Art.90¹ modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.90¹ modificat prin Legea nr.178 din 11.07.2012, în vigoare 14.09.2012]

[Art.90¹ modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.90¹ modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.90¹ modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

[Art.90¹ modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

[Art.90¹ modificat prin LP111 -XVI din 27.04.07, MO64-66/11.05.07 art.3008]

[Art.90² exclus prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.90² în redacția LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.90² introdus prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

Articolul 91. Reținerile din veniturile nerezidentului

(1) Persoanele menționate la art.90 rețin și achită un impozit în mărime de:

- 12% din plățile direcționate spre achitare nerezidentului aferente veniturilor de la art.71, cu excepția celor specificate la liniuțele a doua, a treia și a patra din prezentul alineat;

- 15% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv;

- 15% din sumele specificate la art.90¹ alin.(3¹) liniuța a treia;

- 6% din dividendele specificate la art.71 lit.e).

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică:

a) veniturilor nerezidentului ce țin de activitatea reprezentanței permanente a acestora în Republica Moldova;

b) veniturilor obținute sub formă de salariu din care se efectuează rețineri conform art.88.

[Art.91 în redacția LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.91 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.91 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

[Art.91 modificat prin LP177-XVI din 20.07.07, MO117-126/10.08.07 art.537]

[Art.91 modificat prin LP111 -XVI din 27.04.07, MO64-66/11.05.07 art.300]

Articolul 92. Achitarea impozitelor reținute la sursa de plată

și prezentarea către organele fiscale și contribuabili

a documentelor privind plățile și/sau impozitele reținute

(1) Impozitul reținut conform art.88-91 se achită la buget de către persoana care a efectuat reținerea în termen de o lună de la încheierea lunii în care au fost efectuate plățile.

(2) Dările de seamă fiscale privind veniturile achitate și impozitul pe venit reținut la sursa de plată se prezintă de către plătitorii veniturilor organului fiscal teritorial în termen de o lună de la încheierea lunii în care au fost efectuate plățile, cu excepția dării de seamă indicate la alin.(3), pentru care este prevăzut alt termen de prezentare.

(3) Persoanele care sînt obligate să rețină impozitul în conformitate cu art.88–90 și 91 vor prezenta organului fiscal teritorial, în termen de o lună de la încheierea anului fiscal, o dare de seamă,

în care vor indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice sau juridice în folosul căreia au fost efectuate plățile, precum și suma totală a plății și a impozitului pe venit reținut. Această dare de seamă va include și datele despre persoanele și/sau veniturile scutite de impozitare prealabilă conform art.90, precum și sumele veniturilor achitate în folosul lor.

(4) Persoanele indicate la alin.(3) sînt obligate, pînă la 1 martie al anului fiscal imediat următor celui în care au fost efectuate plățile, să prezinte beneficiarului acestor plăți informații privind tipul venitului achitat, suma acestuia, suma scutirilor acordate conform art.33-35, suma deducerilor prevăzute la art.36 alin.(6) și (7), precum și suma impozitului reținut, în cazul reținerii.

(5) Guvernul stabilește lista și forma documentelor solicitate conform prezentului articol, precum și modul de completare a acestora.

(6) Prin derogare de la prevederile alin.(1), întreprinzătorul individual, gospodăria țărănească (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A. achită la buget impozitul, reținut conform art.88-91, nu mai tîrziu de 31 martie al anului următor anului fiscal de gestiune.

(7) Prin derogare de la prevederile alin.(2), întreprinzătorul individual, gospodăria țărănească (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A. prezintă, nu mai tîrziu de 31 martie al anului următor anului fiscal de gestiune, o dare de seamă fiscală unificată privind veniturile achitate și impozitul pe venit reținut la sursa de plată.

(8) Prin derogare de la prevederile alin.(3), întreprinzătorul individual, gospodăria țărănească (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A. prezintă, nu mai tîrziu de 31 martie al anului următor anului fiscal de gestiune, darea de seamă fiscală unificată prevăzută la alin.(3).

(9) Oficiile cadastrale, deținătorii registrelor de valori mobiliare, Î.S.“Centrul Resurselor Informaționale de Stat «Registru””, notarii publici prezintă Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lîngă Ministerul Finanțelor, conform modului stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, informația privind determinarea obligațiilor fiscale ce țin de înstrăinarea activelor de către persoane fizice.

[Art.92 al.(9) modificat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

[Art.92 modificat prin LP307 din 26.12.12, MO26/04.02.13 art.95]

[Art.92 modificat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art.644; în vigoare 14.09.12]

[Art.92 modificat prin LP267 din 23.12.11, MO13-14/13.01.12 art.32; în vigoare 13.01.12]

[Art.92 modificat prin LP108-XVIII din 17.12.09, MO193-196/29.12.09 art.609; în vigoare 01.01.10]

[Art.92 modificat prin LP82 -XVI din 29.03.07, MO60-63/04.05.07 art.279]

[Art.92 modificat prin LP172-XVI din 10.07.08, MO134-137/25.07.08 art.543]

(10) Casa Națională de Asigurări Sociale prezintă Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, pînă la data de 25 a lunii următoare anului fiscal, informația aferentă persoanelor fizice care au obținut restituirea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, în modul și în forma stabilită de comun acord cu Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

[Art.92 al.(10) introdus prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(11) Casele de amanet (lombardurile) prezintă organelor fiscale informația privind împrumuturile nerambursate acordate persoanelor fizice, conform modului stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

[Art.92 al.(11) introdus prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]

(12) Ministerul Justiției, pînă la data de 25 a lunii următoare anului fiscal, transmite Inspectoratului Fiscal Principal de Stat lista organizațiilor necomerciale în modul și în forma stabilită de comun acord.

[Art.92 al.(12) introdus prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art.871; în vigoare 01.01.14]